SUSCRIPCIÓ
BARCELONA, UNA PESSETA AL MES
ESPANYA, 4'50 PTES. AL TRIMESTRE
ESTRANGER, 9'00 PTES. TRIMESTRE

EL:POBLE:CATALÀ

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER DE SANT PAU, 6, PRINCIPAL
IMPRENTA
CARRER D'EN FORTUNY, NÚM. 2 TERÇ
TELÉFONS
REDACCIÓ, 723 ---- IMPRENTA, 2.293

ANY XI.-NUM. 3,301 — BARCELONA, DILLUNS 30 DE MARÇ DE 1914 — UN NÚMERO, 5 CÉNTIMS

Carta de Madrid

No sembla pas que's vagin a obrir les Corts. La política està quieta i rès fa endevinar que al Govern li surtin gaires entrebancs, al menys en l'etapa parlamentaria que va a començar. Naturalment que'l missatge de la corona que demà segons es diu s'acordarà definitivament, i la reunió de la majoría, poden fer variar els termes. Però ni en el missatge ni molt menys en la reunió, és fàcil que'l Govern perdi aquesta humiliitat forçosa a que està sotmés, la qual constituеix l'incògnita de la duració d'En Dato al poder.

Els assistents al Congrés es dediquen encara a comentariar les passades eleccions. El «cunero» conta els atropells i els episodis electorals, mentres ufanós pot lluir l'investidura de diputat i pot prometre's el triomf segur en endevant, posseit com está d'«experiencia». Alts polítics hi hà com En Villanueva que totjust ara s'adonen de la corrupció electoral per part del Govern perquè li han derrotat a un parent. La oligarquía, la parentela? si són mots tradicionals a Espanya. Lo pitjor és, que oirem lamentar a un diputat i un candidat catalans, que a Catalunyá lá corrupció electoral vagi augmentant: això sí que causa fonda pena.

De la mateixa manera que'n Villanueva fins ara no ha vist què eren les eleccions, hi ha molta gent que a l'entorn de la carta del general Burguete, sembla com si ara naixés. Aquest escrit del general, que constitueix la nota del dia, demostra, per si sol, lo que és aquesta guerra maleida. No és el país, no és l'opinió qui protesta d'uns conceptes, exactes o no, pronunciats per En Gabriel Maura; és un general, és l'impuls militarista, és l'intromissió d'aquest element en la vida civil discutint-se la part política d'una guerra. Es una manifestació més del militarisme omnipotent, orgullós. Però és curios el fet de què els que ara protestan, els que posen el crit al cel, són els mateixos que's mantingueren callats quan els successos de «La Veu», quan aquell famós i inesperat discurs al senat d'un senador — ara diputat — que «no hi tornarà mai més», quan tantes vegades ens han apostrofat als catalanistes; són aquests els que ara criden sense tenir ni la meitat de raó que tinguerem nosaltres. Son, en fi, els mauristes els que avui criden més, els mauristes qui són el militarisme vestit de paisà. Aquests ara «se'n adonen» també, perquè ara els hi convé, perquè tota la política espanyola és pestilent i està aguantada per la clientela, el caciquisme, el parentesc.

I per a acabar aquestes ratlles ens cal posar un comentari breu—no's mereix més —a la conferencia de l'Ortega i Gasset. Cal dir que aquesta conferencia produí molta espectació especialment entre les penyes de l'Ateneu en les quals el catedràtic de Metafísica hi té cert prestigi. Per altra part l'Ortega i Gasset, parla ámb molta facilitat i parla de moltes coses.

L'espectació de l'enorme concurrencia que l'anà a escoltar a la comedia, es convertí en un desengany, perquè, i realment fou així, el nou polític no digué rès de nou.

Paraules, paraules i abstraccions. El discurs no fou ni el d'un intel·lectual, ni el d'un politic. La seva oratoria de miting va salvar-lo de no anar al descrèdit amb aquell discurs del qual no'n quedarà rès, ni la ventatja de poguer-ne copiar frases o paragraf, perquè tot lo que digué ádemés d'estar mancat d'orientació ferma, és repetidíssim i vulgaritzat.

Deixant apart l'interés que'ns pugui tenir — ben poc en aquest cas concret, — l'Ortega i Gasset en tota la conferencia ni va aludir al moviment català, i tinguis en compte que parlava de «Política nova i política vella». I aquesta enorme omissió és imperdonable en un intel·lectual i en un politic espanyol.

Pitjor per ells, pels dits intel·lectuals de les penyes de l'Ateneu, si no veuen la gran força, l'únic batec vital produit en terres ibériques, per virtut del Nacionalisme. Pitjor per ells, dic, si encara van darrera del Quixot com una antigalla preciosa per a examinar-la i contemplar-la els curiosos.

X.

Madrid, 28 Març 1914.

Lo de l'Ulster

Declaracions d'un nacionalista irlandés.-Formació d'un gran partit republicà a l'Anglaterra?

El distingit periodista M. Jean Pélissier, que ha anat a Irlanda a estudiar la qüestió del «Home Rule», está celebrant intervius amb personatges caracteritzats d'aquell país. Darrerament ha parlat amb Mr. Beggor, eminent advocat de Belfast, capital de la provincia d'Ulster. Es Mr. Beggor un irlandès que professa la religió protestant i és alhora un efrvent nacionalista. Heu's aquí lo que ha dit sobre la revolta orangista:

«Els unionistes tenen molts diners. Però me sembla que'ls seus efectius militars només existeixen sobre el paper. Ells diuen que tenen 100.000 homes; més jo crec que no'n tenen més de 20,000, els quals fan exercicis sols una o dugues vegades cada setmana.

»El capitost del moviment unionista, Sir Edward Carson ni tant sols és de Belfast. Es un advocat de Dublin que pledeja una causa que, en el fons, li és pot-ser indiferent.

»En quant al general Richardson (el cap dels voluntaris orangistes), ningú havía aquí sentit parlar mai d'ell, fins que un matí va venir de Londres.

»Crec que a aqueixos senyors el poble no els seguirà i que'ls serà impossible intentar cap gran moviment.

»Potser se produiràn entre protestants i catòlics algunes col·lissions. Potser alguns pobres diables hi deixaràn la pell. Més això succeeix aquí tots els istius. No cal espantar-se massa.

»La majoría dels habitants de Belfast està composta d'obrers, gent de negocis, comerciants i industrials que no volen agitacions polítiques i que no arfàn rès per a ajudar als rebels. Aquests no es fan illusions. Parlen molt però s'hi miraràn abans de passar als actes.»

El corresponsal a Londres d'un diari estranger telegrafia importants noves

Fa remarcar que els esdeveniments se desenrotllen amb una rapidesa sorprenent. A la crisi de l'Ulster han vingut a afegir-se la de l'exèrcit i la de la monarquía. «Aquí — diu — on amb-prou-feines hi havía un centenar de republicans un mes enrera, avui no se sent parlar d'altra cosa que de la lluita del poble contra la monarquía.»

Entre els elements obrers el desafecte de la monarquía creix. 'El socialista Mr. Bernard Shaw (el famós autor teatral), que pertany a la Societat Fabiana ,ha dirigit, en un discurs, forts atacs al rei Jordi.

D'altra part, el «Labour Party» (Partit del Treball) i la nombrosa fracció radical del lliberalisme se mostren decidits a formar el bloc democràtic. Un diputat laborista partidari del bloc, Mr. Josep Pointer, representant dels obrers de Sheffield, deia, a la sortida d'un miting socialista:

«Mentre la nostra monarquía ha estat, segons la frase històrica de Garibaldi, la més republicana de les Repúbliques, hem deixat la corona fòra de les nostres lluites polítiques. Però ja que'l rei intervé ara en les nostres coses, nosaltres anem igualment a ocupar-nos de les seves.»

D'altra part, el gran diari lliberal «Daily News and Leader», ha escrit un viril article dient que és absolutament necessari que s'expliqui al poble quin és el paper que ha representat el monarca en la present crisi motivada pel conflicte de l'Ulster.

: Ideari barbre :

DONES I DONOTES

MAL viatje'l mon! per anys que visqués a ciutat sempre seria un taül en qüestions de faldilles.

A lo millor veieu una cama amb una mitja reixada i una pitrera sense cap mena de reixat, i un moures i una justesa de robes, i un... què us diré? els mals pensaments entren pels ulls. Doncs, cà! aquesta resulta una bonica senyora, mare de familia, decent, honrada, virtuosa, d'esglesia, amb pergamins, amb palau i cotxe propi.

Quan vos ho diuen ja l'heu malmirada, ja heu fet judicis temeraris, i, de no ésser curt de gènit i de cabals, tal volta haurieu també aventurat una paraula lletja o comès alguna mala acció, que lo mateix us podria costar una morma que un judici de faltes.

En cambi en trobeu d'altres tan cándides de posat, tan honestes en el vestir, tan senzilles de cap a peus, que semblen mares de familia que venen d'acompanyar el noi a estudi o la noia a doctrina. No goseu ni mirarles, ni fregarvos-hi, ni estar-hi de cara per por d'ofén-dre-les i els hi confiarieu els sants sagraments. les criatures, i posarieu les mans al foc que tenen l'ánima tan sense mácula com la mestressa de casa.

Mal llamp els hi sigui llunyi Es una manera com qualsevol altra de pescar parroquians.

Dies enrera, jo anava al costat d'una d'elles en un tramvia. Era guapa, a fe de Deu! Els ulls baixos i la boca plegada com la Verge del Roser. Hauríeu dit que mai s'havia dedicat a altres coses que a sengar-se i dir parenostres, guisar llaminadures, fer arrop i pelxos de sucre candi.

Doncs bé, quan va baixar el cobrador va seguirla amb l'esguard tot palpant-se la cartera dels diners com un home que té la felicitat a tret i l'obligació l'atura.

Després em picà l'ullet maliciosament i murmurà un preu.

Res, lo que val en el mercat de Banyoles, un porcell de tres mesos.

ROC.

Musicals

Palau de la Música Catalana

Dimecres al vespre tindrà lloc en el Palau de la Música Catalaná el tercer concert de Quaresma, primer a càrrec de la notable cantatriu María Freund. Es aquest actualment una de les poques cantants que amb èxit conreuen l'art del cant; els seus triomfs són sorollosos i indiscutibles. A Viena, a Berlín, a totes les grans ciutats, són nom es conegudíssim puig sempre ha figurat en les grans audicions d'obres de concert: son repertori es extens i canta a la perfecció en alemany, francés e italià, lo que li permet interpretar les obres en són idioma original. La seva característica és ademés, d'una escola de cant exquisida, l'interpretació personalment artística de cada una de les cançons que converteix en petits poemes musicals. Són darrer triomf fou a París en els concerts Lamoureux, l'èxit en ells obtingut pot resumir-se de les quatre paraules que extractem de «Comedia»: «Mme. María Freund, té el secret de commoure a l'auditori. Cap cantant sent la música més profondament que ella».

▼▼▼

Ha sortit per a París després d'haver passat uns dies entre nosaltres el ditingit crític musical nortenyo En Demetri Néstor.

En Néstor, encara que jove, el séu nom és ja una autoritat dintre el mon artistic.

Ara se'n va a París a estudiar als grans mestres, després retornarà a Barcelona on embarcarà per Buenos Aires.

CASA MARTÍ
REGALS: Joieria, Platería, Rellotjeria, Objectes d'art, Màquines fotogràfiques, porcelanes, mobles, etc., etc., a preus sens competencia i de veritable ocasió. Estalvia temps i diner tota persona que fà operacions en la mateixa.-Unicas Barna. St. Pau 28

Frederic Mistral

No fa gaire que encara hi havía en les terres llatines dos poetes de pura arrel clàssica, En Giosué Carducci i En Frederic Mistral. L'un era l'ànima pagana en la revolta i en l'esclat d'una estridencia plena de llum; l'altre era l'ànima pagana en la serena visió de la natura renovada. L'un, era el cantor de les fonts de Clitumeno l'altre era el cantor èpic del Rose. Si En Carducci havía evocat la suprema potencia de la Roma morta, En Mistral en els séus cants evocava una Provença qui era tota viva encara. En Carducci forja la materia lírica amb la furia mateixa d'En Miquel Angel sobre el marbre, mentre que En Mistral sembla que escrigui la cançó després d'haver-la cantada un bell matí de festa. Després de mort En Carducci, era En Mistral per nosaltres, el darrer clàssic. I En Mistral és mort. Per a la poesía, tota una època és finida. Amb el gran cantor de «Mireio», la més clara estrella de la llatinitat s'esvaneix en la llum nova del matí. Resta un poeta que recull encara en noves paraules els vells sentiments de la musa bucòlica. Però aquest poeta, En Francis Jammes, defuig la forma perfecta, que és la meitat de la justa expressió, i així, ara, pensant en la tomba blanca de Maiano que guardarà des del divendres el còs d'En Mistral, sentim que en l'arbre de la nostra poesía llatina hi ha una branca que ja no treurà fulla nova mai més. La pura tradició clàssica s'es estroncada. Diguérem una volta d'En Mistral que imaginàvem son retorn a l'inspiració en els temes naturals com una abella grega qui, envellida a Roma, s'havía tota rejovenida al sentir cantar la cigala sota les oliveres de Provença, ferida pel sol, com en les illes jòniques. La musa lírica d'En Mistral era així. Amb ella era renovada la musa èpica d'Homer i la musa familiar de Teòcrit. Amb ella, els noms de les donzelles, els de les viles petites, com els noms amb que's senyalen les feines del camp i els moments de la vida lluminosa i tranquila, s'empeltaven en la branca més alta de la poesía lírica, i les paraules més senzilles eren infoses de la més pura força de l'emoció. Després de la «Chanson de Roland» després de vuit segles, França tornava a tenir un poema èpic, amb «Mireio». Però aquesta volta, no era la cançó de la lluita i de les gestes heròiques sinó la cançó de la pobre donzella morta per l'intensitat del séu amor i del sol de la seva terra. Era, altre vegada, del sur d'on li venía a la França el ressó de la veu prou potent per a cloure en una helenada l'ànima d'un poble. Mireio, la donzella del mas de la Crau ha estat més sortosa que Joana, la donzella d'Orleans. I després fou Calendau, i després Nerto, i després fou el riu Rose, que cantà el poeta com personificacions de l'ànima que volía despertar. I al sentir ja a la vora l'hora de la seva fi, el poeta recull encara les seves darreres cullites, i en fa el séu darrer llibre «Lis Oulivado». «Tot me diu que l'hivern es arribat per mi — él canta — i cal que sense torbar-me reculli les meves olives i ofereixi a l'altar del bon Déu l'oli verge». Cap exemple de tant meravellosa unitat com el de la lírica d'En Mistral. Des del séu primer poema, el qui feu gloriós el séu nom als vintivuit anys, fins a les seves darreres composicions, la mateixa força sosté la seva expressió poètica. Una vigoría que rès pogué afeblir li dóna a la frescor d'aquella joventut esperitual que traspuava sempre en lo que deia. Es l'Anacreó de la serenitat. Amb els anys la claror de la seva paraula no s'enterbolí, com no's corbaren les seves espatlles, com en els espais oberts de la seva ànima no's fongué mai la lluminosa blavor del cel que l'ha vist morir en l'inici de la primevera.

▪▪▪

En el prefaci a «Lis isclo d'or», En Mistral ens diu com a l'ésser dut per al col·legi d'Avinyó li era trist el viure en menys espai que les ovelles en les cledes de son pare, i enmig d'una gent que parlava una llengua tant diferent de la seva. Ell prou que les enyorava les cançons que havía après de la seva mare quan filava el lli! Llavores, l'estudi dels poetes antics li fou la revelació del séu temperament i el vesllum primer de tota la seva obra. Ell ens conta com la poesía dels antics li penetrava el cor, i «En Virgili i En Homer, regoneixía vivents els treballs, les idees i les costums del paisatge maianenc». Fou llavores quan en secret traduí la primera ègloga de Virgili. Als quinze anys, al llegir les «Margaridetо», de Roumanille, cridà: ¡Heu's aquí l'auba que esperava la meva ànima per a despertar a la llum! I al tornar al séu mas, als vintiun anys, En Mistral, sentint «el borbolleig de la sava provençal que li omplía el cor, un dia de sembra, quan els llauradors seguíen cantant l'arada en el sol, començà el primer cant de «Mireio». El poema anà creixent poc a poc, a la claror del sol o a les rufagades del vent mestral, mentre el poeta cuidava del mas amb els consells de son pare vell de vuitanta anys.

Lamartine, en aquell elogi memorable que fou la consagració del jove cantor de «Mireio», ja senyalà la veritable arrel del séu geni. Nosaltres,—deia el gran romàntic — davant d'aquest poeta som uns metafísics, perquè mentre ens contemplem a nosaltres mateixos él canta a Déu en la seva obra. Tota la gloria d'En Mistral, tota la seva força, ço que ha fet d'ell el darrer clàssic, ha estat això; ha estat la seva visió pura del paisatge, la seva interpretació directa de la vida natural. El sentiment de la natura En Schelley, En Schiller, En Leopardi, En Víctor Hugo és una forma de la sensibilitat on l'intel·ligencia ha intervingut amotllant-la, donant-li un nou sentit, fent-ne una perllongació del dolor i de la voluntat de l'home. En la poesía d'En Mistral la natura és encara el fons purissim sobre el qual les figures humanes de Mireio, de Calendau, de Nerto, de les cullidores d'olives o dels braus mariners del Rose, hi viuen no pas amb l'armonía de les figures en un friç de marbre sinó amb l'armonía dels séus propis moviments. La natura i els homes hi son dos termes lliures en una mateixa perspectiva. Quan Mireio travessa la Camarga, cercant la capella de les tres Santes, les ombres dels arbres i el foc del dia de lluny, i després l'immensa planura sense terme per l'esguard, i la volta blava que s'espandeix brillant i profonda, són estranyes al dolor de la donzella esbalaida per la calor i mig morta d'enguñia, amb l'amat en el pensament.

Però tampoc és En Mistral un poeta que no més hagi donat a la natura un valor plàstic. Com els poetes clàssics, no descriu per descriure. Com els poetes de Grecia canta la vida de les coses animades més aviat que n'enumera les línies i els colors i les sensacions que en son vingudes. Ell podía dir com Pericles en el séu elogi d'Atenes: Nosaltres estimem ço que és bell en la seva simplicitat. La seva poesía, nascuda en un periode de tèrboles influencies romàntiques, tampoc ha envellit. El mateix aire de la jovenesa les ennobleix i les hi dóna una gracia immortal. La simplicitat ha estat la seva norma. Però ell no en fa mai de la natura el marge plàstic de la vida interior; no en fa mai una perllongació de la joia dels séus hèroes humils, ni un reflex de l'enguñia dolorosa que a vegades els somou, sinó que alterna en els séus cants l'acció dels séus hèroes amb l'acció armoniosa de totes les coses vives. Al descriure la lluita de dos homes, com un espai de repòs anirà repetint una mateixa estrofa com un motiu musical: «La Crau estava tranquila i silenciosa. Al lluny la seva extesa es perdía en la mar, i la mar en la blavor de l'aire...» Així En Mistral fou un gran poeta d'arrel clàssica. Perquè no's proposà ni ésser romàntic ni éser clàssic. El classicisme era infòs en el séu talent i en la seva inspiració, en el séu temperament i en la seva cultura. Era el mestratge de Virgili i la vida camperola que'l voltava. Perquè él, com Lamartine havía dit, era un sensitiu i provenía de la llum del sol.

En les admirables senzilles estrofes de «La meva tomba», que escrigué fa sis anys, En Mistral imaginava en imatges de graciosa humilitat la seva gloria. Imaginava que la gent del país quan mostraràn la tomba blanca on ha de reposar, diràn: «Es la tomba del poeta», i «ha estat un poeta que ha dit cançons per a una noia provençal que s'anomenava Mireio: fan com els mosquits de la Camargo: voleien una mica per tot, però él ha romàs a Maiano i els més vells de Maiano l'han vist sovint pels séus caminals.» S'ha imaginat després que diràn de la seva tomba, igual que'l pabilló de la reina Joana, que él ha cantat, en la vall de Beaux: «Es la tomba d'un màgic — perquè d'una estrella de set raigs — el monument en porta l'imatge.» Com els set raigs de l'estrella, él haurà cantat en les set cordes de la seva lira l'ànima provençal. D'una llengua oblidada n'haurà fet él la materia viva de la més pura poesía èpica del temps. Potser amb En Mistral la breu renaixença provençal serà finida. Però encara que així fós, restarà eternitzada la llengua, com l'immortal vella parla llatina. El poeta que assoleix això, té la gloria més gran de la terra. I En Mistral haurà guanyat per a l'immortalitat l'ànima de la Provença. Haurà estat la gesta romàntica del darrer dels clàssics.

ALEXANDRE PLANA

Govern civil

Conferencies

El capità general senyor Villar i Villate ha conferenciat amb el governador civil.

També ha parlat amb el governador sobre el plet dels farmacèutics i la mutualitat obrera, el rector d'aquesta Universitat senyor Carulla.

Descans dominical

Per infraccions de la llei del descans dominical, ahir es feren 486 denuncies.

El senyor Besada

A les 9 d'ahir al matí marxà cap a Madrid l'ex-ministre conservador senyor González Besada.

A l'estació el despediren algunes personalitats i varis amics particulars.

El governador civil i el senyor Muntadas, l'acompanyaren fins a Sant Vicens. Tornaren a migdía.

El viatge del governador

El governador repetí anit que aquesta setmana aniría a la capital d'Espányá á l'objecte d'assistir a l'anunciada reunió de les majories parlamentaries.

Tornará un cop acabada la seva missió per a romandre a Barcelona una llargá temporada, encara.

Dr. Serrallach VIES URINARIES I RONYON. 12 a 2 i 6 a 7. Pelai, 40. Consulta econòmica, de 7 a 9, Jovellanos, n.° 9.

ECOS

EL TEMPS

AL llevar-nós ens hem trobat amb el cel tot ennuvolat, però ennuvolat d'aquella faisó que a nosaltres, els barcelonins, ja no'ns enganya i fa que no's prenguem la molestia d'agafar el paraigües ni d'inquibir-nos dintre l'impermeable.

Hem anat a cèl barber i al sortir-ne ens hem trobat amb que març, avui bromista, ens empaitava com un fadrí de perruquería disparant un immens polveritzador i reixant-nos amb goletes finíssimes. Les flors de la Rambla han agrait la finesa rejovenint-se i prenent altra volta els séus més esclatants colors. Els porucs i prudents, que havíen sortit amb paraigües, han somrigut i els han obert.

A la tarde ha seguit el mateix temps del matí, sense ombre humida, sense sol calent. Día suau, suau amb ún cel per abrigar-lo com una pell de chinchilla.

▪▪▪▪

EN Santiago Vinardell es plany per haver escrit nosaltres, no ésser lo pitjor que algú compari al Belmonte amb Santa Teresa, sinó que qui ho fa no hagi llegit a la monja de l'ánima i la voluntat enceses. I En Vinardell s'hi torna. ¿Què diría el redactor dels ecos d'EL POBLE d'un periodista que citès sempre, inadequadament, a Rabelais?

Diriem, estimat amic, que'l nom de Rabelais dèu ésser sempre benefit i lloat entre nosaltres aprofitant totes les imaginables ocasions, a condició de que la cita del séu nom sigui feta amb cura i respecte. Perquè conten que un dia i en la redacció d'«El Día Gráfico», el séu director revisava —ell!—l'article d'un redactor en el qual s'aludía al doctor Pangloss. I el director, displicent, digué:

—El doctor Pangloss... ¡Ara, aquest noi, ens vol fer creure que ha llegit a Rabelais!

Amic Vinardell: Hem declarat la guerra a tota flamenquería i no és cosa d'escometre a la turba cridanera i embrutida, obligant als escriptors capaços de posar les toques de Teresa de Cepeda en les mans del Belmonte, per a que amb elles toreja.

▪▪▪▪

"ANUNCIAMOS a nuestros lectores que nuestro redactor corresponsal de Londres mister Harry Doggerel, ha recibido el encargo...". Aquest encàrreg de «El Día Gráfico» — perdó, perdó, per la nostra insistencia amb aquest diari—es el de recorrer «Ulster i celebrar intervius amb les altes figures de l'afer irlandès.

Aquí de l'interrupció aquella de «L'alegría que passa»:

—Bolat.

Mr. Harry Doggerel és senzillament el nostre vell i estimat amic Xammar L'Eugeni Xammar, el qual no tindrà necessitat de moure's de casa seva, per a recorrer a tall de De Maistre, ¡què l'Ulster i l'Irlanda! tot l'imperi britànic, des del Canadà, a l'India, conversant amb el rei Jordi, Asquith, Balfour, Carson, Redmon, diputats, oficials, sufragets, pastors, germanes de l'Exèrcit de Salvació, reclutadors de soldats, i algún vell fenià que trobarà en algún bar de Whitechapel.

▪▪▪▪

¿PERQUE no hem de donar les nostres conferencies, llegir les nostres escriptures en catalá per les terres de la península?—ens preguntava l'altre día un amic.—Tot preconitzant això, ens mostrava un diari de Badajoz—oh Badajoz! —en el qual, parlant de la conferencia de En «Xenius» a l'Ateneu de Madrid, un articulista disertava sobre la conveniencia de que els grans pobles hispànics es produíssin, fóra d'ells, en la seva llengua, mitjançant un esforç de tots per a entendre'ns. L'amic, presentava un exemple, el de donya Emilia Pardo Bazán, convidada a donar conferencies literaries en l'universitat de Lisboa, conferencies que no cal dir, seràn en castellà.

Davant nostre tenim un petit llibre d'un portuguès, l'August Casimiro: «A Catalunha». Aquest escriptor canta, en el séu poema, la nostra patria, tant entranyablement, com un catalanista. Bé estarà familiaritzat amb la nostra llengua i podrà escoltar una disertació en catalá. Com ell, n'hi hauràn altres homes de lletres. Si es produís una polarització filològica entre els tres grans idiomes peninsulars, el galleg-portuguès, el castellà i el catalá, l'extensió ideològica i literaria, ¿no seria possible, sense sotmetre, la paraula espontánia a la retorçada traducció, que pot desvirtuar-la i que gaire bé sempre serveix per a esbravar el mot vital?

En Ribera i Rovira, ens serveix en el mateix llibre una versió catalana. Els versos portuguesos, tenen en la prosa d'En Ribera i Rovira un ritme d'una tant brava cordialitat que accentúa més encare el fervor del poeta.

Tot el poema és com una lletanía endreçada a Catalunya. Escoltéu algunes oracions:

«Catalunya! Cap a tu corren les ones calmes del mar de Grecia i els amples vents del Pireu, i la mística oració del Desert... En les ànimes, com en nosaltres, patria germana, s'hi fon la terra i el cel!

Anima pariona, igual assedegament:—Un somni que sentir-lo no més—no més sentir-lo—agermana! Và, cantem-lo! Entre la Mare de Déu i la Venus de Milo, entre Apol·lo i Jesús, Poetes, aném a cantar, a pregar!

. . . . . .

Terra d'En Maragall i d'Aussias March! La divinitat la veig florir en els téus camps —divines messes!—i en les ànimes! Tal-ment com la nostra deesa, la Saudade, l'Anyorança, oh germana:—assedegament, record, pregaria...

. . . . . .

Catalunya immortal! Un día duies grillons als punys i jo també n'hi duia... Vàrem viurer, allavors, hores supremes plegats. I vàrem vencer al cap de avall, car és vèncer lluitar braument!...

. . . . . .

Catalunya!—Camões quan va cantar la gloria dels méus Avis-heròics de la sang dels quals jo en pervinc, ben cért que hi va pensar en tu, Germana; sabía la teva historia, et tenía un Amor semblant al que floreix en mí!».

Pedagogía social

Ahir l'editor don Miquel Parera reuní a uns quants periodistes i escriptors per a celebrar els èxits de les obres de En Marden que ell edita, i parlar-los dels plans que té en projecte, encaminats tots a realitzar una acció cultural, estimulant i enaltidora damunt del nostre poble. La reunió tingué lloc a la Maisón Dorée i el pretext, ademés del més amunt exposat, era un banquet que fou ofert als reunits.

Aquests eren els senyors Eusebi Corominas, Josep Roca i Roca, M. S. Oliver, Perez Carrasco, Santiago Vinardell, Romà Jori, E. Bjaz Reig, Rodriguez Codolà, Lisbona, Brugada, Dalmases ,Figuerola, Costa Deu, Ametlla i algún altre que sentim no recordar.

El dinar, presidit per l'anfitrió i per l'Oliver i En Corominas, transcorregué amb la major animació. Després dels postres, En Parera, en forma de conversa amical, vingué a dir lo següent:

Aquest petit obsequi és en primer lloc per a festejar l'exit relatiu de les obres d'En Marden, per al qual tant m'ha ajudat la premsa. Em proposo donar a conèixer fota la filosofía de l'escriptor ianki, per a la qual tinc un contracte firmat per a la traducció dels seus vint llibres.

Amb els beneficis que aquestes edicions me puguin donar, vull estendre l'empresa que'm proposo dur a terme d'educar la voluntat, de fer ciutadans, de crear en els nostres compatriotes, les virtuts del civisme, fe en si mateixos i amor al treball, en tot lo que'm sigui possible. Tinc ja en preparació un primer llibre d'una nova Biblioteca, en que's complementen i glosen les teories mardenianes. Aquest primer llibre serà un extret d'una obra d'En Paul Doumer.

Amb tots els ingressos que això pugui proporcionar, penso obrir un concurs amb premis valiosos per a obtenir una «Cartilla» per a les escoles, destinada a formar el caràcter, la voluntat i la moralitat dels nens espanyols. Aquesta «Cartilla» deuría repartir-se gratuitament en centenars de milers d'exemplars, per a que arrivessin a tothom, i cada any deuría fer-se'n una distribució, dirigida, vigilada i sostinguda per un Patronat de personalitats filantropes i altruistes.

Abans d'aquest concurs s'hauràn publicat bastants exemplars d'una i altra Biblioteca, que hauràn de consultar tots els que aspirin a ésser concursants, per treure'n idees i impresions, de manera que amb aquests principis reconfortadors i estimulants s'haurà aixopat per dir-ho així, l'ambient espanyol, de lo qual ne sortirà una veritable modificació en l'opinió espanyola.

El senyor Parera demostrà després amb fets l'altruisme de la seva obra, entregant al president de l'Associació de la Premsa la quantitat de 880 pts., import dels beneficis d'una de les seves darreres edicions, amb destí a establiments de beneficencia infantils.

Els reunits, per boca principalment dels senyors Corominas i Oliver, demostraren la seva conformitat amb la obra del senyor Parera, que en principi tots prometerem ajudar. Feren a la mateixa observacions de detall, tendents a perfilar l'empresa del senyor Parera, digna del més gran èxit i de que'l poble hi respongui amb entusiasme.

Al despedir-se'ls comensals del senyor Parera ,se feren vots per a que una obra de tanta trascendencia social trobi en tothom la cooperació i l'auxili que's mereix.

La Política

Militarisme

En diversos Estats d'Europa s'han produit en els darrers temps casos que demostren l'existencia del perill militarista, cada vegada més gros. Hi ha, per part de certs elements, una tendencia a fer sortir l'exèrcit de l'esfera que li pertany per a fer-lo entrar en l'esfera política.

Un exemple d'això está en el cas dels militars alemanys de Saverne, que produí en tot l'imperi germànic una grossa emoció.

Un altre exemple el tenim en el cas del general anglès Gough i companys.

I un altre exemple ens l'ofereix l'exabrupte del general espanyol Burguete.

El coronell von Reutter, el general Gough i el general Burguete són simptomes d'un estat d'esperit que és una greu menaça per a la democracia i per al poder civil. Es precís, aquí com a fòra d'aquí, que's posi remei a aquest mal.

▼▼▼

INFORMACIÓ

Definitivament vençuts els obstacles que s'havíen presentat ;el Miting d'Afirmació Catalanista qual organització te já anunciada l'Unió Catalanista se celebrarà el diumenge vinent día 5 d'abril a dos quarts d'onze en punt del matí en el Teatre «Sala Imperi».

Hi perdràn part, parlant-hi en l'ordre següent, els senyors E. Josep Rodergas, Calmell, En Miquel Laporta, En Josep M. Roca, En Francisco Maciá, En Manel Folguera i Duràn i el President de l'Unió Catalanista, En D. Martí i Julià.

—Els regionalistes d'Olot organitzen una tanda de vetllades on es donaràn conferencies sobre la Mancomunitat.

—A la sessió darrera de l'Ajuntament de Girona, s'acordà felicitar al Govern per la publicació de l'aprovació de l'Estatut de la Mancomunitat Catalana.

—S'han circulat les convocatories per a l'Assamblea de la Mancomunitat.

—El tinent d'alcalde senyor Vallet ha donat una conferencia en el Centre de D. S., discorrent sobre les darreres eleccions. Entre altres coses digué que els nou mil vots que havía tingut d'augment la Lliga, set mil eren de les dretes i dos mil de descontents del Nacionalisme. Afegí que no deuen envanir-se els regionalistes pel seu triomf, puix de no haver sigut l'apoi de les dretes no haurien triomfat a Barcelona, apart de que perderen llocs per Catalunya i no'n guanyaren ni un sol a la provincia de Lleida ni a la de Tarragona.

Després de dir que el doctor Queraltó fou votat per tots els revolucionaris i anarquitzants, afirmà que el triom fde quatre candidats de la D. S. a Espanya, fa esperar que la bandera de patria i regeneració, la seva, acabarà per obtenir la victoria dintre de poc.

—Està malalt el secretari de la Lliga i redactor de «La Veu», senyor Pol.

—Avui, a les dèu, convocada pel senyor Lerroux es reunirà la Junta Municipal del partit radical, a la Casa del Poble.

—Ha estat senyalat el 12 del mes que ve per a elecció de tres vagants de regidors per Igualada. El mateix día es faràn eleccions per igual motiu a Llussà.

Di—ssabte donà la conferencia anunciada en el Centre Instructiu del Camp de l'Arpa, el senyor Iglesias (E.), perorant sobre'l tema: «Política de les esquerres.»

Esplicà als concorrents la trascendencia de la coalició de les esquerres; combaté l aguerra del Marroc i del article d'En Burguete que califica d'expansió militarista; parlà de la situació d'Espanya, acabant per insistir sobre l anecessitat de que la coalició de esquerres deu persistir, en bé de la República, de Catalunya i d'Espanya.

—El doctor Antich que havía de donar una conferencia sobre'l tema «Els culpables de la derrota republicana», no pogué ferho per haver-se produit un fort escàndol al començar.

Divagacions sentimentals

En el fons del fons de totes les qüestions que somouen a l'Humanitat, hi batega una qüestió eterna, un plet formidable i únic. Arreu on hi han homes, hi existeix una diferenciació essencial que'ls agrupa en dos estaments, en dugues castes, en dugues categories.

D'aquestes dugues castes o categories vaig a parlar-vos, les quals ensenyen a conèixer els homes, prescindint de la etiqueta política, social o religiosa que ostentin.

* * *

Hi ha una llei d'homes que com una fatalitat senten la tragedia i les visions doloroses. Podríem imaginar-nos-els, al voltant d'una taula, vestits amb ropatges negres, seriosos, greus, imponents, amb clepses calves i lluentes, amb llargues i ferrenya barbes... Damunt de la taula: una pila de llibres... A la paret: un Crist lívit, llatzerat, sanguinós... A fòra el carrer: uns altres homes que imposen amb armes lo que han escrit aquells altres homes, en aquells llibres que parlen de coses tant doloroses i tràgiques, com de patíbuls, de fossos de castell ensangnantats, de morts cruents i horripilants...

* * *

Hi ha una altra llei d'homes que's senten corpresos davant d'una línia de bellesa, davant d'un espectacle hermós de la naturalesa; que ploren davant d'unes llàgrimes i senten el dolor dels altres com el propi dolor. Tot lo que signifiqui lletgesa o sofriment té el privilegi de revoltar els séus nirvis. Abominen per un igual de l'arma que mata, de la força que tiranitza, de l'idol que embruteix. Senten totes les tolerancies i totes les generositats i voldrien que la vida no fós una vall de llàgrimes... Són els apòstols d'una religió tota amor, perquè prediquem una somniada fraternitat entre tots els homes; d'una religió de Llibertat i de Igualtat, perquè ansien que una suprema Justicia imperi sobre la terra... Són els cavallers de tots els ideals i els soldats de tots els sacrificis, perquè ofrenen el séu pit com una barricada als sentiments del séu cor i vessen la seva sang generosa en holocauste als séus ideals d'un futur que ells no assoliràn...

* * *

Reparèu quina estranya anomalia...

Aquests homes que arriben al gest heròic en defensa de la felicitat humana, no son, no, els privilegiats de la vida, els que tindrien l'obligació de commòures de la desgracia dels seus germans; els que'ls dolors de la vida de fam, de prostitució i d'esclavitut haurien de revoltar els seus sentiments; els que haurien de sentir una compassió infinita per l'home atormentat, famolenc i envilit...

Nó; aquests homes son els paries de la vida; els que coneixen d'ella totes les engunies, totes les amargures i totes les tiranies... Son la llegió dels explotats, des de l'espardenya a la levita, els residenciats de tots els goigs de la vida..... Ells saben de la fadiga de un treball de bestia de càrrega i de l'aplanament d'un cervell posat en tortura; ells saben els rigors del fret, del forment de la fam, de la tuberculosi, de la neurastenia, dels espectres més horripilants de la mort...

Els privilegiats, son els altres, els homes tétrics, els que la comoditat, el confort, l'abondancia i tots els refinaments del luxe, son coses obligades en la seva vida... Els que criden orde, perquè el desorde no turbi les seves digestions; els que criden, pau, i envíen a la guerra als fills dels altres; els que criden, treball, per a augmentar les jornades... dels altres... En ells, el vici hipòcrita, crida virtut i l'abjecció puresa, i l'egoisme caritat...

* * *

Amics: ¿no os sembla que unes eleccions generals a tot el món tindríen el privilegi d'agrupar a tots els homes en aquestes dugues castes o categories, front a front, en una lluita franca i decidida?

¿No hi veieu a això i en principi una raó fonamental de l'aliança de tots els homes de llibertat de Catalunya?

CASSIMIR GIRALT

Un banquet regionalista

"Els Segadors„ rebutjats El local adornat amb vuit banderes catalanes i set espanyoles.

Ahir tingué lloc un banquet als diputats regionalistes, per Barcelona, en l'Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou. L'acte es celebrà en la sala de festes d'aquesta entitat, que estava adornada amb domassos, vuit banderes catalanes i set d'espanyoles, una d'elles grandíssima, davant de la presidencia.

Entre tots els començals, sumats els de la taula presidencial, es sentaren a les taules 129 homes, comptats de un a un. En la galería hi havía unes quaranta persones, entre elles algunes senyores. Presidí el senyor Daunas que és el que presideix l'entitat, el qual encetà els discursos amb un de breu i somament emocionant.

Seguidament En Rahola parlà als reunits i amb una «brillant» metàfora, comparà als partits republicans com una mena de curanderos que enmatzinen al poble. En canvi la Lliga, és la ciencia personificada, l'equanimitat, el bé del poble i de l'humanitat. Després ens parlà de Deu com un místic o com un de la D. S.

Acabà afirmant que la Lliga es el ress óde les necessitats socials del nostre poble i que'ls diputats regionalistes seràn fidels a lo promes.

El senyor Garriga i Massó, dedica una llarga ensabonada a l'Ateneu. Diu que els tres retrats que en la sala es veuen son l'imatge de la política de la Lliga: el d'En Verdaguer representa el renaixement literari de Catalunya; el d'En Pi i Margall, el catalanisme; el d'En Salmerón l'imperatiu manament de la nostra intervenció a Espanya.

El senyor Ferrer i Vidal confessa modestament que no es orador, tracta de barbres als revolucionaris de la setmana de juliol, recorda als que cremaren la biblioteca d'Alexandría, per a deduir que'n tots els temps hi ha hagut barbres. En canvi ell i els seus son tot amor i treball i progrés.

I l'home acabada la corda dona al fi al seu «parlament». Farà un bon paper el senyor Ferrer i Vidal.

El que parla darrera seu es el marquès de Camps, que també confessa que no sab fer discursos, diu que complirà com a bó i que la victoria d'avui es el preludi de moltes altres que'n vindran. També farà bon paper el senyor marquès.

El senyor Cambó diputat per l'article 29 es felicita de la prosperitat de l'Ateneu, al qual considera com la seva companyía de l'exèrcit barceloní de La Lliga, de l'exèrcit que sab fer cara a les derrotes amb honra i dignitat.

Molt seriós afirma que de les seves fileres no n'ha fugit mai ningú perquè lo mateix els honors que els ideals, els ideals que la bandera (al dir això mira atentament la que té davant per davant) han sigut sempre les mateixes, mentres que dels altres partits han fugit els homes disgustat i desenganyats.

Es dirigeix als dèu o dotze obrers presents en el banquet i els canta les excelencies de l'Escola de la Lliga, els diu que aquesta els durà la felicitat (no diu com) i que no deuen avergonyir-se per a rès de la seva historia, igual a la de la comunió política que no té tampoc rès de que avergonyir-se.

La victoria a Barcelona ens du algunes responsabilitats. La nostra tasca al Parlament ha d'ésser fructífera, quant acabem vindrem davant vostre amb el balanç de lo que havem fet, advertintvos que de no lograr un triomf ens creuriem fracassats.

Acaba advertint que mai voldrà que ningú es cregui enganyat per ell, en cap dels ordres de l'ideal.

El senyor Cambó diputat per l'article 29, es ovacionat. Seguidament uns quants joves demanen a crits els Segadors. Però els Segadors, no's canten. Algun s dels presents demanen silenci en quant als segadors. Després:

—Visca En Cambó! Visca En Rahola!

Alguns visques a Catalunya. Queda demostrant que la gent de la Lliga mai avanposa els homes als ideals.

Sigué comentat que no assistí a l'acte En Grañé, quefe de la barbería caciquil de Sans. Alguns deien que les banderes espanyoles eren posades a posta perquè no s'ofengués l'espanyolisme monàrquic del Barberillo.

Els successos

A la fàbrica d'electricitat «La Barcelonesa», una descàrrega elèctrica ocasionà a l'operari Josep Bofarull Costa, de 25 anys, solter natural d'Esparraguera i habitant en aquesta ciutat, carrer d'En Vila Vilà, núm. 45, 1, 1, varies cremadures en el còs i simptomes d'asfixia de les quals morí en el mateix local.

Del fet sen donà compte al jutjat de guarda.

▼▼▼▼

La nostra Barcelona

RAONS I NÚMEROS

VI i darrer

Dos nous aspectes del desplegament de la ciutat tractarem en aquest darrer article: el seu creixement urbá i la creació de parcs i jardins. De cap altra manera es pot més evidenciar la prosperitat d'una urbs, com seguint el desenrotllo de la seva construcció urbana que avança triomfant; rès ens dirà tan eloquentment quin ha d'ésser el pervindre d'aquesta urbs, com el número de parcs i jardins que's basteixin o vagin a bastir-se.

Per a seguir pas a pas el procés de la construcció urbana, des de 1902 a 1911, donarem les següents xifres:

Construcció d'edificis i adició de pisos en els anys 1902 a 1911:

CASES NOVES

		Interior	Aixample	Total
Any	1902	98	124	222
»	1903	131	116	257
»	1904	164	142	306
»	1905	178	150	328
»	1906	111	121	232
»	1907	113	191	304
»	1908	97	156	253
»	1909	105	105	210
»	1910	190	209	399
»	1911	255	267	522

ADICIO DE PISOS

		Interior	Aixample	Total
Any	1902	54	39	93
»	1903	66	72	138
»	1904	107	61	168
»	1905	83	71	154
»	1906	52	80	132
»	1907	61	97	158
»	1908	67	53	120
»	1909	69	52	121
»	1910	66	84	150
»	1911	128	200	328

Queda ben demostrat que de 1902 a 1911 la construcció d'edificis particulars ha anat en progressió ascendent, encara que amb sensibles diferencies uns anys amb altres. En quant als anys 1912 i 1913, els datos que tenim no són ben concrets, però les nostres noticies son de que la xifra de noves contribucions, sobrepuja de bon troç a la més alta dels darrers anys que acabem d'anotar, o sigui, la de 1911 que dona 522 noves construccions i 328 adicions de pisos en cases velles. No cal si no veure la febre de construcció que arreu de la ciutat aixeca cases i cases que als pocs díes son ocupades sense quedar un sol pis per a llogar.

Imagineu-vos que si la construcció urbana seguía per aquest camí de prosperitats, dintre de pocs anys no hi hauría un solar per a construir en els punts cèntrics de l'Aixample. Aquests agrupaments dispersos en que està dividida Barcelona, desapareixeràn naturalment, puix la construcció s'estendrà cap a les extremitats de l'Aixample produint-se allavors, aparentment, aquella unitat que ara es troba a mancar, contemplada Barcelona des de una de les nostres montanyes.

Aquest augment de la població, planteja interessants problemes que deuràn resoldres sense tardança i que sé bé és van resolent, no és fa amb aquella activitat que requereixen les noves necessitats que neixen, ni les modificacions que s'han introduit en l'art de construir ciutats. En primer lloc aquelles reformes més elementals d'urbanització que deurien seguir arreu la crescuda de la ciutat, no estàn proporció amb aquest creixement. La xarxa de clavegueres es incompleta, no tenim en aquests moments els datos necessaris, però ens consta que son molts els carrers d'Aixample i de les barriades de l'exterior que no tenen clavegueres. Además, la construcció de la xarxa de clavegueres es intermitent. En 1911 se'n construiren 7.295 metres linials en l'Aixample, barriades i Interior, reformant-se'n además 1:871 metres linials, per un total de 516.614 pessetes; però de 1911 cap aquí s'ha estacionat el desplegament de la xarxa d'alcantarillat. Una cosa semblant podem dir de l'explanament d'urbanització i empedrtas de vies. La superficie viable total de Barcelona es avui de 5.089,655'79 metres quadrats. D'aquest milloins, no més 1.154,499'24, son empedrats. Els demés es descomposen així: afirmats amb grava, 687.863'70 metres quadrats; afirmats amb grava menuda, 128.570'12; afirmats amb menudall (cascajo) procedent d'enderrocs, 476,883'51; esplanaments, 1.241,700'87; aceres (urbanitzades o no) 1.353,667'96; passos i faixes adoquinades, 78,231'06. En resum. Si dels 5.089,655'79 de metres quadrats de sol viable, en restem els 2.586,398'26 d'empedrats, aceres (urbanitzades o no) i passos i faixes empedrades, ens restarà sempre l'enorme quantitat de dos mil'lions 503,257'53 metres quadrats de vies sense empedrar. Es dir, mil'lions de metres quadrats de fang quan plou; de pols en l asecada; de clots i mals camins tot l'any. Afegim a les precedents xifres les nombroses seccions de carrers d'Aixample que no estàn encara explanades, i veureu amb tota la cruesa aquesta separació que hi hà entre el gros de la ciutat i les barriades: carrers mal urbanitzats i pocs per a unir el tot, camps extensos que fan més absoluta la separació.

Auqesta manca d'unitat i d'urbanització planteja una infinitat de qüestions amb l'art de construir ciutats relacionades. Es précís que en les ciutats s'aixequin jardins interiors i exteriors, parcs, camps de jòcs, grans vies amb arbres i jardins, banys públics, tot alló que pugui neutralitzar el viciament de l'aire i contribueixi a augmentar l'higiène; és igualment necessari que la ciutat sigui monumental pels seus edificis públics, per les seves avingudes — fórums, pels seus monuments, pels mateixos parcs i jardins.

La ciutat convertida en monument és la més alta representació «vident, feta forma» de l'esperit col·lectiu d'una raça i d'un poble. Ella és la suma d'amors i d'esforços i és l'historia que s'eternitza en les pedres. No més la llengua pot aventatjar-la en ésser l'expressió viva de l'ésser d'una nació. Per això a l'avençar les construccions urbanes, filles de l'iniciativa particular, conjuntament dèu realitzar-se la labor d'aixecar monuments públics, en llaçar amb art tots els elements dispersos, fer per exemple, de la ciutat que s'acosta al mil·lió, que demà és fàcil que rebassi aquesta xifra, una gran ciutat, no deixar que ella es faci per si sola una ciutat gran.

Arribant aquí, novament hem de parlar del Plànol Jausely, puix además de crèure'l utilíssim per a la futura Barcelona, és una de les nostres obsessions ciutadanes. El Plànol Jausely resolt infinitats de problemes i tots els que nosaltres hem assenyalat. Es q'eslió de volguer los dur a fa realització i prou. La nostra ciutat no presenta avui, encara, els grandíssims inconvenients de moltes altres. Té además lo que no tenen la major part de les ciutats populoses i cosmopolites. En les barriades extremes, més encara, fòra de l'Interior: falda de Montjuic, Sans i Hostafrancs, Les Corts, Aixample, Sant Gervasi, Gracia, Camp d'En Grassot, Poblet, Sant Martí Alt, Mig i Baix, Sant Andreu i Horta, les classes populars troben cases i pisos relativament grans, amb aire i sol, moltes amb gas o electricitat, totes o quasi totes amb aigua. No són escasses les cases per una sola familia, amb jardí. Barcelona te avui lo que potser no tindràn mai Madrid, Paris, Londres, Buenos Aires, Marsella i tantes i tantes altres ciutats de Europa i Amèrica. Això en quant a les barriades obreres. Tots coneixem les barriades de Vallcarca, quasi tot Sant Gervasi, Guinardó, el Coll, Carmel i altres, on s'aixequen tantes torres i palaus de les nostres classes mitja i acomodada. Els que preconitzen l'ideal de la «Ciutat Jardí» com a suma de perfecció en les construccions urbanes, tenen molt de guanyat per a dur la nostra per tals camins.

Tot lo que portem dit té una molt íntima relació amb els parcs i jardins que tota ciutat moderna dèu tenir. ¿Què ha fet Barcelona en aquest sentit? ¿Què està disposada a fer?

Tots coneixem el Parc, l'únic que fins avui haviem tingut, de 307,667 metres quadrats.

D'uns quants anys encà la ciutat ha comprès que era necessari crear nous parcs i s'han comprat nombrosos terrenys, que estàn separats en aquests llocs: Parc de Montjuic. Dividit en varies grans parceles de terreny, ocupa quasi tota la vessant de la muntanya que mira a Barcelona. Hi ha seccions riquíssimes en vegetació i en jardineria. Parc del Guinardó. Està dividit en tres parceles que en conjunt sumen set mojades. Els terrenys són plantats de vinyes i garrofers. La situació és espléndida. Parc del Tibidabo. El formen dèu parceles de terrenys situades en les vessants del Tibidabo que encaren la ciutat entre'ls antics termes de Sant Gervasi i Horta. En conjunt sumen 162 mil 625 metres quadrats o 4.065,875 pams quadrats. La major part dels terrenys són de bosc, especialment pinars. Parc de «La Budellera». Està format per una sola propietat de 177 mil 726 metres quadrats, situada en lo que era terme de Vallvidrera, davant l'esglesia i la Torre Joana, on morí l'immortal poeta, Jacinte Verdaguer.

Reunits els quatre parcs, sumarían unes 953 hectàries. De manera que, essent el terme municipal de Barcelona de unes 7,000 hectàries, vindrían a ocupar una setena part d'aquest terme. Podríem afegir als parcs municipals, alguns de particulars de gran nomenada, com els d'En Güell i el del marquès d'Alfarràs; podríem esmentar els numerosíssims jardins particulars que rodegen les innombrables torres, escampades com enlluernadora cintura alentorn de la ciutat; podríem esmentar els milers d'arbres plantats en els nostres carrers, passeigs i places, els que s'aixequen en l'interior de les illes de l'Aixample... Tot això és molt, però no és prou. Barcelona ha de tenir parcs i jardins interiors: en els camps de la dreta i l'esquerra de l'Aixample; en els de Sans, Hostafrancs, Les Corts, Gracia, Sant Martí; ha de tenir-ne un cap als plans del Besós i altre cap a la marina de Sans i Hospitalet. I per acabar, tota la serra del Tibidabo, una i altra vessant, amb ses 90 o 100 fonts, deuen ésser el gran parc de Barcelona, el «pulmó màxim» de la nostra ciutat.

PERE DE PRADES

El Municipi

El senyor Vidal i Valls

Degut a algunes gestions del nostre distingit amic, senyor Vidal i Valls, dintre de poc s'empendràn algunes obres per a preparar l'utilització propera de l'Hospital de Sant Pau. Una d'elles la construcció d'una clavegueera a tot lo llarg del carrer del 2 de Maig, i l'asfaltat de dit carrer, des de l'hospital fins al tramvía d'Horta, Plaça d'Urquinaona.

—Sabent que a la Casa de Lactancia es cometíen alguns abusos, donà ordres serioses, lo qual donà per resultat que's manés retirar les partides de llet que duia un dels proveidors, per resultar agre.

Al donar compte a la Comissió de les mides preses, aquella aprovà la seva conducta.

Per al senyor Nolla

Senyor Nolla. No dubtem que vostè té molt d'interès en que'l séu districte sigui model de bona administració. Nosaltres estem disposats a facilitar la seva tasca a tots els tinents d'alcalde i per lo tant anem a recomanar-li una qüestió que mereix immediata solució.

L'única vía comunica la part baixa i alta de Sant Martí és el carrer de Sant Joan. Aquesta vía està empedrada. ¿Sab, senyor Nolla, quànt temps fa que no s'ha escombrat? Prop de tres mesos. No cal que li diguem rès més. Esperem que les seves iniciatives es traduiràn en fets pràctics i que el carrer de Sant Joan es netejarà com es dèu; que lo mateix es farà amb el del Bogatell; amb el d'En Pere IV; amb el d'En Mariàn Aguiló, amb molts altres que estàn tant descuidats com el primer.

Aquí, aquí, senyor Nolla hi ha marge per a distingir-se i ésser aplaudit.

Disposicions

En vista de que en el mercat del Ninot hi ha emanacions pútrides per quedar embassada l'aigua de la peixatería a causa del mal estat de les trapes, interessà el senyor Muntanyola que u nfacultatiu municipal mirès quines obres eren indispensables realitzar, amb urgencia.

L'arquitecte senyor Falguera va visitar el punt, i es va procedir a l'adob de la deficiencia observada.

Els deports

FOOT-BALL

«Espanya-Barcelona». Aquest partit celebrat ahir tarde resultà com esperavem sumament emocionant. Més que emocionant, botxornós, car a la segona part els jogadors ja no eren jogadors sinó feres escometent-se a cops de puny lo mateix que si estessin en el «ring» d'algún Club pugilista. I el públic ja no era públic, sinó massa apassionadament fanàticá i inculte.

L'espectacle que's donà fou altament deplorable i digne de censura. De continuar per aquest camí aviat no serà el foot-ball un sport noble i enfortidor, sinó una baralla estúpida i repugnant, que demanarà l'allunyament del públic imparcial que va al camp del joc amb ganes de veure un partit tal com ha d'ésser i de passar una tarda agradable.

Les nostres censures són per a tots, però especialment pels jogadors de l'Espanya que amb la seva agressivitat innecessaria ja que tenien el partit quasi guanyat donaren lloc als actes de violencia registrats i sobre tot a l'intervenció de la força pública que tingué d'agafar a algún espectador irascible i desenvainar els sabres convertint el camp de joc en una mena de «campo de Agramante».

Es necessari que això s'esmeni. Que'ls jogadors no's deixin portar tant pel seu fanatisme i que'l públic (sigui del Club que sigui) tingui la suficient cultura i bona educació per a no intervenir en les decissions del «referée» i mantenir-se en actitut de públic, no de «plebs».

O sinó, ens trobarem que poc a poc la afició pel foot-ball anirà decandint a mida que'l joc vagi embrutint-se i el públic serà i imparcial s'apartarà dels camps de foot-ball amb la repugnancia que inspira tota manifestació de brutalitat i d'incultura.

Dit això anem a ressenyar en poques paraules del partit d'ahir, semi final de la «Challenge» dels Pirineus.

A l'hora fixada o siguin les 4 de la tarde i baix les ordres de Mr. Naudi, president del Stade Toulousain s'aliminaren els dos equips en la següent forma:

«Espanya».

Puig.
Farriols, Mariné.
Calvo, Casellas, Bellavista.
Coletas, Baró, Prat, Passani, Calvo.

«Barcelona».

Brú.
Molins, Amecha.
Berdié, Massana, Castejon.
Mallorquí, Wallace, Bau, Morales, Peris.

Entrada la pilota el Barcelona comença bé emprò al poc rato se nota la fluixetat dels deefenses que és molt marcada. No obstant En Peris d'una magnífica arrencada logra el primer «goal» pel Barcelona.

Allavores comença a dominar l'Espanya una mica i al parar un shoot d'En Baró a En Peris li rellisca la pilota de les mans i entra ell mateix el primer goal pel Espanya.

Venen després varies corners contra'ls dos bàndols i alguns «ofsides» que són castigats amb molta oportunitat per Mr. Naudi que arbitra molt bé. En Brú sofreix un accident a causa d'una puntada de peu de En Calvo.

Al cap d'un rato En Morales d'un preciós angle marca el segón «goal» pel Barcelona. Els jogadors de l'Espanya comencen a excitar-se

En Bellavista tot enfadat passa de mig esquerra a devanter centre ocupant el seu lloc En Prat. Al cap de pocs segons, en una arrencada entra un «goal». El «referée» no'l dóna per estar «of-side». Escàndol desseguida. En Bellavista i demés jogadors de l'Espanya increpen al arbitre. Càstig i altra «shoot» d'En Bellavista que salva En Brú. Altra «shoot» d'En Bellavista (que està fet un tremendo) no és considerat goal pel «referée». Altre escàndol amb xiulets, crits, i públic a l'«arena».

Per fi es restableix la calma i al poc rato torna a agafar la pilotá En Bellávistá i entra'l segón «goal». Entrada la pilota altra vegada En Bellavista (que juga colossalment) l'agafa i fa'l tercer goal per l'Espanya.

I amb aquest resultat s'acaba la primerá part.

Comença la segona, amb un domini continuo de l'Espanya que juga admirablement, contrastant amb el joc monòton i gris, dels barcelonins, que sense exceptuarne ni un estàn deplorables, com mai els haguessin vist. En Farriols sofreix un accident i té que retirar-se.

Amb aquesta tònica no cal dir que En Bellavista, que es revela un devanter centre colossal, entre un altre goal que no li és concedit per estar «of-side». Domina una mica el Barcelona i als pocs moments prén arrencada l'Espanya i l'«indispensable» Bellavista logra el quart goal pels vermells.

Quan mancaven 10 minuts per a acabar el partit, en un atac davant de la porta del Barcelona, En Brú salva un tanto però és agredit a clatellada seca per En Calvo (cadet). En Molins ho veu i pega cop de puny a les barres d'En Calvo caient aquest a terra amb sang. Crits, imprecacions i escèndol fenomenal.

El públic salta al camp, se barreja amb els jogadors i hi ha una serie de clatellades que esparvera. La guarda de seguretat, amb el sabre desenvainat és impotent per a posar pau i es veu obligada a donar una càrrega. Per fi se'n endú detinguts a un parell d'espectadors massa excitats.

La calma, per això, no's restableix fins al cap de molt rato.

Allavores sabem que'l Barcelona cedeix els punts a l'Espanya i continuearàn jogant ja fòra de concurs els pocs minuts que queden.

Lliure'l camp els jogadors van a començar però allavores manquen En Massana i En Mallorquí. Se'ls va a cercar i diuen que no volen venir.

I amb nou jogadors del Barcelona i dèu de l'Espanya continúa el partit, entrant un altre goal En Bellavista i acabant-se en mitg del major aburriment.

El resultat fou, doncs, de 5 goals a 2 a favor de l'Espanya qui ha de jogar ara la final amb el Cub francès per a quedar detentor de la «Challenge» dels Pirineus.

Com ja hem dit, tots els jogadors de l'Espanya ho feren molt bé. En cambi els del Barcelona ho feren molt malament. Amb aquestes paraules ens sembla que n'hi ha prou per a que'ls que hi hagin de posar esment n'hi posin.

«Altres partits». Al matí se'n jogà un de molt interessant entre l'Espanyol i Internacional (primer equip) en el camp del primer.

Guanyà l'Espanyol per 3 goals a 0 dels quals n'entrà dos En Ramiro i 1 En Torramo.

—Al matí tingué lloc aixímateix el joc Barcelona-Espanya (segons equips) de tennis pionat.

Fou guanyat pel Barcelona per 3 goals a 1.

HANS.

Rowing

El resultat de les regates de ioles Copa Balcells (quarta prova) celebrada ahir a la tarde, fou el següent:

«Alfons XIII», equip Margarit, 10 minuts 11 segons.

«Barcino I», equip Camps, 10 minuts 30 segons.

«Barcino II», equip Bonet (E.), 10 minuts 39 segons.

«Catalunya», equip Balat, 10 minuts 47 segons.

El trajecte segons ja tenim indicat era de 2,600 metres amb una virada.

Diumenge que vé a la tarde se celebrará la prova final d'aquestes regates.

El treball

ELS DEPENDENTS DE COMERÇ

Divendres va reunir-se en el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Industria, la «Comissió Permanent Pro Descans Dominical» celebrant una sessió força laboriosa. Part d'ella va ésser dedicada a examinar la situació d'incompliment de la llei del descans i del camí que per a burlar-la, segueixen una colla d'industrials». En sa conseqüencia i entre altres, fou près per unanimitat l'acord de celebrar dintre aquesta setmana un «Grandiós Mitting» en local a propòsit, en el qual, afirmaràn els dependents de comerç el seu criteri irreductible respecte al precepte i esboçaràn además la nova tendencia que dit estament va a incorporar-se.

La comissió organitzadora, convida a que s'adhereixin a tant important acte quantes entitats estiguin conformes amb la finalitat, del mateix.

L'ART FABRIL

En Assamblea magna de les Societats del Ram Fabril de Mataró, i anexes, amb gran entusiasme s'acordà després d'exposar els companys delegats de Manlleu i Torelló l'estat del conflicte, donar als vaguistes l'apoi material més possible. Lo que s'aprovà en mig de la major animació i entusiasme.

* * *

L'Alcalde de Manlleu ha comunicat al governador que avui s'obriràn les fábriques d'aquella població, per a que pugin entrar-hi els obrers que així ho vulguin.

* * *

Una comissió de fabricants ha visitat al senyor Andrade, per a demanar-li l'ajornament de l'aplicació del R. D. fins a l'obertura de Corts.

ELS TRAMVIARIS

Firmat per la Junta de la Societat d'Obrers Tramviaris de Barcelona, hem rebut un manifest en el qual es diu que no estàn conformes amb la situació dels tramviaris que «encara» presten serveí en la Companyía, car el malestar dels mateixos es més accentuat que abans d'esclatar la vági.

S'afegeix que la Societat «Unió Tramviaria» continúa en pèu de guerra i disposada a donar la batallá ámb més entusiasme que mai.

Després es convoca a un miting pro vaga, que es celebrará avui, al vespre, a l'U. F. N. R. del districte II, passatge de Sant Benet 8.

* * *

L'ex-ferroviari Pere Ribalta, ens prega diem que no ha tingut cap participació en la passada vaga tramviária; que ha sigut sempre contrari al criteri del president de l'Unió Tramviaria, company Arnau, i que no més prengué part en el primer acte públic que celebraren els tramviaris, abans de que acordessin la presentació de les bases a la Companyía.

Queda complascut el senyor *Ribalta*.

* * *

Retallem d un diari d'ahir *al matí*:

«El ex-tramviario José *Cardiel*, a las once de ayer mañana, con ocasión de presentarse en las oficinas de Los Tramvias de Barcelona para retirar el depósito, fué provocado por el inspector de policía señor Castellanos.

Según nos ha manifestado el obrero Cardiel, dicho policía, sin dar ningún motivo para ello le reprendió grosera y brutalmente, amenazándole con romperle un diente si volvía a censurar o a discutir en los mitines al gobernador i al director de la Compañía.

Cuantos presenciaron el incidente, algunos particulares y empleados de la Compañía, censuraron la conducta del policía Castellanos, contra el cual formula el obrero Cardiel su más enérgica protesta».

* * *

Una comissió de tramviaris visità ahir al governador per a interessar-li que intercedeixi prop de la companyía per a que aquesta amplii el plaç d'admissió dels vaguistes.

Així ho manifestà anit el senyor Andrade als periodistes.

ELS METAL-LURGICS

La Comissió Organitzadora del Congrés Obrer Metal-lúrgic ha organitzat un miting que es celebrará avui dilluns, a les nou de la nit a l'Ateneu Obrer Autonomista Republicá d'Hostafrancs, Consell de Cent, número 3.

En dit acte es posará de relleu l'importancia que per als obrers metal-lúrgics tindrà el Congrés esmentat.

ELS CARRETERS

A la Casa del Poble, es celebrà ahir la anunciada assamblea d'obrers carreters.

Presidí el company Gibert, començant l'acte a les cinc de la tarde.

El company Lluellas, que actúa de Secretari, llegí la convocatoria de l'Assamblea.

Parla després l'individu de la comissió d'aquesta reunió depèn la derrota o la victoria. Explica la demissió presentada per tot el comitè de vaga i afirma que'ls companys

instrument de la burgesia, son 19. Demana el concurs de tots per a assolir un gran triomf.

Seguidament fan ús de la paraula els companys Basseda, Suñé, i altres.

El company Campmany, proposa que tots els que siguin vaguistes es posin a un costat i que acordin entre ells l'actitut a adoptar.

La proposta s'accepta per tots els reunits.

Els vaguistes passen a ocupar el pati de la Casa, i entretant, el president pregunta als que queden en el local, que són els que treballen, si estàn disposats a que continúi la vaga. Un sí! unànim és la resposta.

El company RFarrés, fa observar que, ademés del sí, és necessari que els que no paguen la quota acordada per a ajudar als vaguistes ho facin desseguida.

En el mateix sentit s'expressa el company Campmany.

Altra vegada el president pregunta al públic si està conforme a seguir apoiant als vaguistes, i novament un sí! retruny a la sala.

El president anuncia que'ls vaguistes, reunits apart, acaben d'acordar lo mateix, i recomana fermesa per a arribar duit número d'esquirols i de companys a la victoria. Fa constar que contra el retraidors, hi hà una força de 1,200 homes.

Després d'algunes observacions fetes pels companys Gracia, Campmany, Monte, Sarrias, Lluellas i Farrés, i del resúm del president, es donà per acabat l'acte prop de les vuit del vespre.

NOTICIES

Actes per a avui

—A dos quarts de dèu del vespre, continuació de les lectures comentades de l'obra «Progrés i Miseria», de Henry George, a l'Ateneu Enciclopèdic Popular.

—A la mateixa hora, conferencia d'arqueologia romana en el Centre Excursionista de Catalunya, a càrrec de don Pelegri Casades i Gramatxes, en la qual determinarà l'estudi de la «Cacatura».

—A dos quarts de cinc de la tarde, en el Circol d'Ultramarins, Queviures i Similars, hi tindrà lloc una assamblea magna d'industrials dels referits gremis.

—A les dèu del vespre, conferencia en el Saló de Cent de Cà la Ciutat, a càrrec de l'enginyer alemany Geheimer Oberbaurat J. J. Stübben, tractant de «La Construcció Cívica a França i a l'Alemanya».

—A les nou del vespre, reobertura de la tò—mbola organitzada per la secció de Beneficencia de l'Ateneu Obrer del districte segón, a benefici de families necessitades, posant-se en escena el drama d'En Guimerà «Sol... solet».

▲ Servei sismològic de la Societat Astronòmica d'Espanya i Amèrica, setmana del 21 al 27 del corrent, calma sísmica durant la setmana.

Nota. El día 28 del corrent, cap a les 11 h., 19 m., començà a registrar-se la repercusió d'un fort terratrèmol llunyà. A les 11 h., 29 m., s'inicia la segona fase; cap a les 11 h., 38 m., es registren les oscil-lacions majors que alcancen un milímetre d'amplada en la pèndula N. S., i cap a les 12 h., 14 m., acaba el moviment. La distancia epicentral es probablement d'uns 8,000 kilòmetres.—El president de la Societat, Josep Comas Solà.

▲ En la darrera sessió celebrada per l'Academia d'Higiene de Catalunya, el doctor don Delmir de Caralt, tractà dels «Efectes nocius de les radiacions de curta longitut d'onda sobra l'aparell de la visió i manera d'evitar-los», estudiant els graus en que són perniciosos els raigs ultra-violetes per a l'ull, segons la distancia i duració del manantial de llum, citant exemples i experiencies pertinents als efectes perjudicials sobre l'orgue de la vista en ses diferentes regions i a les malalties, a que està exposat; estudià també la quantitat i qualitat de les radiacions actíniques que contenen les actuals fonts d'il-luminació artificial, i finalment citá els diferents cristalls que s'han construit i recomenat per a evitar, mitjançant la seva propietat d'absorció, els efectes nocius dels esmentats raigs. El doctor Verdereau feu oportunes observacions a l'interessant treball del doctor Caralt.

▲ Relació dels objectes trobats i dipositats a Majordomía de Cà la Ciutat:

Varies claus i clauetes; un rotllo de filferro; un retrat i uns documents a nom de don Eduard Sànchez.

—«L'Amic del Poble Català» té acordat pagar a cada un dels mil associats rentistes d'aquest anys, 30 pessetes a compte del primer trimestre.—L'Administració.

▲ La Junta Directiva de la Secció de Esbarjo de l'Unió Nacionalista Radical fa avinent a tots els amants de la Sardaná, que té en preparació l'ensenyança de dita dança a tots els individus d'ambdós sexes que vulguin apendre-la, habilitant a dit efecte el lloc social els vespres que s'acordi dels dies feiners. A tots els qui hi simpatitzin es fa avinent ja que tots hi tenen cabuda.

En breu es publicaràn detalls.

▲ El Foment de les Arts Decoratives ha felicitat a N'Enric Barlló per són esplèndit donatiu a la nostra tripulació.

-Exposició Girod. Rambla Estudis, 6 Rellotges de paret a quarts i gran sonería.

▲ L'enterrament del qui fou eminent mestre i compositor don Francesc Pérez Caballero, no s'efectuarà fins avui, perquè, segons sembla, donà ahir senyals de vida pocs moments abans d'efectuar-se l'enterrament.

Un avís col-locat a la porta del domicili de la familia Péreq Caballero, diu que'l sepeli serà a les 11.

▲ La Junta Directiva, de l'Exposició Internacional d'Industries Elèctriques es va reunir abans d'ahir en el local de costúm, i va despatxar diversos assumptes de tràmit, ocupant-se detingudament de les circunstancies que reuneixen els diversos emplaçaments que varen visitar el dimecres passat, canviant impressions sobre aquest assumpte per a poder sotmetre en el séu dia a l'Ajuntament la resolució del mateix; també aprobà en principi el programa de l'Exposició Nacional.

▲ En la darrera Junta general celebrada pel «Circol de l'Unió Mercantil» es nomenaren els individus que han de composar la seva Junta Directiva, la qual há quedat constituida en la següent forma:

President, don Jaume Amer i Penya; Vis-president, primer, don Francesc Ferret Obrador; Vis-president segón, don Enric Nebot; Secretari, don Josep Cabré; Vis-secretari, don Josep Olivella Muntaner; Comptador, don Marius Vidal, Dipositari, don Ricard Raich; Bibliotecari, don Salvador Soteras; Conservador, don Vicens Rota; òocals: don Estanislau Alsina; don Francesc Anglada, don Lluis Codina, don Lluis urán, don Ricard Gallissà, don Jaume García Fossas, don Angel Latorre, don Joan Llata, don Rafel Pèrez Granados, don Ricard Ribalta, don Jaume Serra Jane, don Josep Villaró.:

La mateixa Junta va acordar per unànimitat nomenar president honorari de la referida corporació a don Domingo Taberner.

▲ Aabans d'ahir a la nit tingueren lloc les assamblees seccionaries i sub-seccionaries del corrent any de «L'Amic del Poble Català» (que ja té més de 43,000 associats) havent obtingut l'ordre del dia en els dèu districtes municipals de Barcelona més de 2.500 vots favorables de majoría sobre els dels nomenats dissidents. En quant a les Seccions de les quatre provincies les actes d'escrutini ja rebudes donen absoluta majoría a l'ordre del dia.

Això i l'acord de que tracta l'anunci insertat en aquest mateix número, és la millor «manifestació» de la vida de que disfruta l'associació.

Obsequi als nostres llegidors

ANTOLOGÍA

de

POETES CATALANS MODERNS

per Alexandre Plana

Un magnífic volum de 350 planes. Preu: En rústica, 3'50 ptes., relligat en tela, 4'50 ptes. Presentant aquest Cupó a la Societat Cata ana d'Edicions (Tallers, 46, primer), de 4 a 8, s'entregarán els exemplars al preu de 2'75 ptes. en rústica i 3'50 relligats en tela. El present Cupó caduca el el día 4 d'abril vinent.

Darrera hora

Madrid, 30 de 1 a 3 matinada

L'actitut d'En Maura

Alguns significats mauristes, asseguren que En Maura intervindrà en el debat politic que motivará la discussió del missatge de la Corona.

Consell de ministres

A les 11,45 començà ahir al mati l'anunciat Consell de ministres a Governació.

A l'entrada la major part de consellers han dit que hi assistíen com oients.

Els periodistes felicitaren als senyors Echagüe, Miranda i Bergamin, per que serán nomenats senadors vitalicis.

El senyor Dato digué que en el Consell es parlarà únicament del missatge de la Corona.

El Consell acabà a dos quarts de dugues.

No s'ha facilitat nota oficiosa de la reunió. Unicament digué el senyor Dato, que donà lectura del missatge de la Corona, i que fou aprovat. Respecte al séu contingut, afegí, que no se'n donará compte a la premsa fins que el conegui i l'hagi aprovat don Alfons.

Acabà dient que avui dilluns, sotmetrà a la firma de don Alfons els nomenaments de senadors vitalicis i dels càrrecs de la taula del Senat, noticia que avançaren ahir.

En Romanones

Amb el sud-exprés ha retornat de París el comte de Romanones.

Excursió regia

Els reis amb la duquesa de Parma, han anat a La Granja, realitzán lá sevá anunciada excursió.

Ampliació del Consell

Malgrat la reserva dels ministres, com ampliació del Consell, podem avençar que'l Missatge de la Corona conté una referencia del projecte del Ministeri del Treball.

La part més important del document se refereix al problema del Marroc. Se parla de reduir els contingents armats numeric i economicament per haverse normalitzat la situació en els territoris ocupats, acometent tot seguit la repatriació de grans grupus de tropes a mida que les circumstancies ho vagin permetent.

També se parla preferentment del problema de l'Hisenda nacional, regoneixent la necessitat d'una immediata reorganització, tot reforçant els ingressos sense molestar amb nous tributs al contribuyent per medi d'una reforma total en la recaudació i en latributació o sigui en la part administrativa i en la distribució dels tributs per a fer efectiva integrament la part que a cada hú respongui.

Finalment, parla el missatje de les relacions internacionals, i molt en particular de les que ens lliguen amb França i Anglaterra.

Eleccions a Tenerife

El ministre de la Governació, ha rebut als periodistes en el seu despatx, oficial.

Ens digué que no tenía cap noticia que comunicar-nos, excepte un telegrama de Santa Creu de Tenerife donant compte d'haver-se efectuat les eleccions de senadors resultant elegits els senyors Castillo (Pere), Izquierdo i Saavedra.

Miting conjuncionista

Convocat pels diputats conjuncionistes per Madrid, es celebrà ahir al matí un grandiós miting en el teatre Lo Rat Penat, per a protestar de l'inícua divisió de castes que's vol establir a l'Africa segons deien els anuncis.

El teatre estava plè de gom a gom. Molta gent tingué que quedar-se al carrer per no poguer entrar-hi. Pel teatre s'hi veien molts cartells que deien «O tots o cap».

Parlaren, pronunciant violents discursos els cinc diputats de la Conjunció i ademés el senyor Blanco Soria, regidor i el candidat derrotat senyor Castells.

Atacaren furiosament el dictamen del Consell d'Estat referent als soldats de quota i els afanys imperialistes dels patrioters.

També combateren al govern per la seva conducta davant del problema del Marroc, conminant-lo a que acabi d'una vegada la guerra que cap profit ha de reportar a la nació i que tants sacrificis ens costa.

El miting acabà sense incidents de cap mena. El públic desfilà ordenadament.

Reial ordre de Guerra

El ministre de la Guerra està ultimant una reial ordre sobre'l cas Burguete, encara que sense fer esment d'aquest general.

La reial ordre té per objecte recordar que'ls militars no poden intervenir en política ni de paraula ni per escrit. La disposició es farà pública tant bon punt estigui enllestida.

Expansions mauristes

A Lux Edén, s'ha celebrat l'anunciat miting maurista presidit pel senyor Colom.

Hi assistí molta gent i bastantes senyores.

Els oradors atacaren furiosament al «trust» i a En Sànchez Guerra, acabant l'acte amb visques al rei i a En Maura, en la forma de costúm o sigui allò de «Maura, sí», etc.

L'ordre fou complet.

—Al Circol Maurista anit tingué lloc un banquet en honor del president del circol de Bilbao, senyor Vergés. L'acte estigue molt concorregut. R

Nou acadèmic

A l'Academia de Ciencies Morals i Polítiques s'ha celebrat la sessió per a rebre al nou acadèmic Miguel Asín, pbre., de Saragoça.

El Centenari del Greco

A l'Academia de Sant Ferràn tingue lloc la solemne sessió commemorativa del Centenari del Greco.

El subsecretari d'Instrucció Pública elogué la sessió, pronunciá un eloqüent discurs, glosant la portentosa obra del gran pintor.

A l'acte hi assisti selecte concorrencia.

La Tabacalera

En el local del Banc d'Espanya a les dugues de la tarde, s'ha celebrat la reunió general d'accionistes de la Compañia Arrendataria de Tabacms, donant-se lectura de l'estat de comptes que fou aprovat.

Conferencia

Després del Consell de ministres el senyor Dato conferencià extensament amb el marquès de Lema, sobre assumptes internacionals.

El ministre d'Estat entregà al president del Consell una nota referent a la política internacional que serà inclosa al missatge de la Corona.

L'Azzati a Valencia

Valencia. — Procedent de Madrid ha arribat el diputat electe Feliu Azzati. A l'estació l'esperava un nombrasissim grupu de republicans que li tributaren una xardorosa ovació al baixar del tren.

Tot seguit s'organitzà una imposant manifestació que acompanyà al diputat per seguit fins al seu domicili.

Els manifestants en el trajecte no cessaven de victorejar al diputat per Valencia.

L'Azzati a casa seva ha rebut innombrables visites d'enhorabona per el seu regrés i per la seva llivertat.

Moviment de tropes

Corunya. — El regiment d'Alava ha marxat cap a Málaga.

En Gonzalez Besada

Saragoça. — Procedent de Barcelona i de regrés a Madrid, ha passat per aquesta estació a les quatre de la tarde en el ràpid, l'exministre i futur president del Congrés, senyor Gonzàlez Besada.

A l'estació fou saludat el senyor Besada per nombroses comissions de diverses entitats i per algunes personalitats.

Contra la Guerra

En el Saló gran de la Casa del Poble se celebrà ahir tarde un miting socialista contra la guerra, al que assist nombrosa concorrencia entre la que abundaven les dones.

Parlaren els companys Díaz, Cervera, Martínez, Meliá, García Cortés i la companya Francisca Vega.

Tots els oradors anatematitzaren de la guerra, exhortant a les mares espanyoles per a que secundin la protesta dels pobres dels opresos, dels humils contra les noves operacions que's preparen.

Com a conclussió s'acordà celebrar dintre poc un agran manifestació per a refermar la protesta contra tota tentativa guerrera.

L'acte acabà al crit d'«Abajx la guerra» i amb ordre complet.

Una prédica

El P. Calpena predicarà avui a la Capella reial.

Agressió

Málaga. — El director del diari católic «La Defensa», Enric Huelin anava pel carrer acompanyat de la seva esposa Dolors Vallejo, quant fou escomès per un subjecte desconegut que li donà dugues garrotades, alcançant la segona a l'asenyora Vellejo.

El senyor Huelin resultà amb una contusió al cap.

Disgust

San Ferràn. — Regna disgust en aquesta població pel projecte del govern de disoldre el còs d'infantería de Marina.

Se preparen algunes actes per a evitar que's realitzi aquest projecte.

Mal temps

Es reben noticies de diferents parts de la Península dient que els temporals s'han reproduit, essent el mal temps general a tot Espanya.

MES DEL MARROC

Despatxos oficials

Tetuàn. — *El Gran Visir acompanyat del Jalifa i d'un brillant seguici ha complimentat al general Marina a l'Alt Comissariat, per a donar-li la benvinguda, després de la seva ausencia amb motiu del viatge a Madrid.*

—El vapor «Martos» ha salpat cap a Càdiz, conduint a bordo 150 soldats.

—Els moros han atacat una patrulla, resultant ferit greu el soldat del regiment de Barbastro, Joan Batista Sanjuan.

L'enemic fou dispersat amb baixes.

—Larache. — Continúa el fort temporal.

De l'estranger

França

Més de l'afer Caillaux

Paris. — Se confirma que MM. Delahaye i Jordi Berry han demitit els seus càrrecs de comissaris per a l'enquesta Rochette.

—En virtut d'un aute del jutge d'instrucció s'ha personat un comissari de policia a l'imprempta Chaix, de París, incautant-se de les proves anomenades «terceres» d'un follet escrit per En Rochette, amb el titol de: «La fortuna de França des de 1893 a 1910. S'enviaren a Rochette, que no arribà a donar mai l'ordre del tirarge dèu proves d'aquest follet, que tenía 64 pàgines. Sentit el regent de l'imprempta, ha pogut precisar que en febrer de 1912 es feu la distribució dels motllos de aqueixa obra, quina importancia es compren fàcilment alconsiderar que en ella es demostrava que la fortuna pública francesa havía perdut en aquell lapse de temps alguns mils de mil-lions.

Emperatriu del Japó

Tokio. — Se troba greument malalta la emperatriu.

De Catalunya

L'estalvi

—Al poble d'Artes ade Segre, s'ha organitzat per iniciativa del mestre d'estudi una associació d'estalvi i mutualitat.

Ateneu Pi i Margall

DE LA BARCELONETA

Horas de visita al Dispensari

Mèdico público gratuit

Malalties dels ulls, a càrrec del doctor Lluis Bonet Comajuncosa, tots els dimars, dijous y dissabtes, de set a vuit tarde.

Malalties de nois, a càrreg del doctor Ll. Roig y Roig, tots els dilluns, dimecres y divendres, de 9 a 10 del matí.

Nas, gorja y orelles, a càrreg del doctor Francisco Moreu, tots els dilluns y dimecres, de 6 a 7 tarde.

Medicina general, a càrreg del doctor Lluis G. Noguès y Gurri, tots els dilluns, dimecres y divendres, de 7 a 8 tarde.

Cirugia y malalties de la dóna, a càrreg del doctor J. Vicedo Bonmatí, tots els dimars, dijous y dissabtes, de 6 a 7 tarde.

INFORMACIO DE FORA

PER TELEGRAF

TELEFON I CORREU

ESPANYA

Madrid 29, de 9 matí a 12 nit

La "Gaceta,,

La «Gaceta» publica:

Decret de Foment, que diu:

A proposta del ministre de Foment i de conformitat amb el Consell de ministres, vinc en decretar les disposicions següents per a la celebració del segón concurs de subvencions i anticipis per a la construcció de camins veinals i ponts econòmics.

Se convoca al segón concurs de subvencions i avenços de fondos destinats a la construcció de camins veinals i ponts econòmics per al dia 25 de maig proper, amb subjecció a la llei i reglament vivent d'aquestes obres i plec general de condicions aprovat per a les mateixes per R. D. de 22 de desembre de 1911, complementat per la R. O. de 22 de janer de 1912, per a la celebració de subastes.

La quantitat total destinada a les esmentades subvencions serà de 35 mil-lions de pessetes, destribuides entre les provincies a que la llei afecta, i 6 mil-lions per als avenços de fondos.

Les quantitats per a subvencions que provisionalment s'assignen a cada provincia són iguals a les fixades en el primer concurs celebrat a 31 d'agost de 1911, i són les següents:

Per a Balears, 190,000 pessetes.
Per a Barcelona, 533,750.
Per a Girona, 206,250.
Per a Lleida, 693,000.

Balans del Banc

Han augmentat: l'or, 6.157,539 pessetes; la plata, 3.752,143; el comptes corrents, 6.667,208; l'efectiu del Tresor, figurant en l'actiu, 5.080,773.

Han disminuit: els bitllets, 3.232,575.

El personal de l'exèrcit

A l'Anuari militar suma el personal total que figura en totes les escales de l'exèrcit, 18,453 general, quefes, oficials i assimilats, i essent a primers de l'any 1913, de 17,991 la existencia del personal que figurava a l'Anuari, ha experimentat aquest un augment de 462 generals, quefes, oficials i assimilats.

Vistes d'actes

El dimecres al matí se celebrarà vista pública per a les actes de Puigcerdà i Seu d'Urgell, Manresa i Sort-Vielha, i el dimars la de Vilamulis.

Representa al senyor Ciricl Ventalló el lletrat català don Francisco Casares, que tambe representa al senyor Soler i March en la vista de la de Manresa.

Lo del farmaceutics

Els estudiants de Farmacia han rebut una carta del president de la Federació Escolar Nacional, oferint-los el seu apoiament en la vaga que mantenen com protesta del funcionament d'algunes farmacies.

Reunió del conjuncionistes

El Comité de la Conjunció republicana-socialista se reunirà demà dilluns.

Els ajudants d'En Weyler

Ha cessat en el càrrec d'ajudant de camp del general Weyler el capità d'artillería don Eduard Orduña i s'ha confirmat en el mateix càrrec als capitans don Manuel Garriga Argüelles i don Ferràn Weyler.

En Dato i les sufragistes

El corresponsal d'un periòdic anglés digué al senyor Dato que les sufraguistes han acullit a Anglaterra molt favorablement les manifestacions que ha fet a favor del vot feminista, afegint que'ls diaris anglesos les publiquen a primera pàgina i amb grans titulars.

El president del Consell contestà:

—Ja vaig dir l'altre dia que simpatitzava amb aquesta idea, no sols per lo que's refereix a la materialitat del vot a les dònes, sinó perquè simpatitzo amb tots els moviments col-lectius.

Ara bé; jo reprovo els procediments de les sufragistes angleses. Me sembla molt censurable que apel-lin als atentats contra els Museus i jardins i adhuc al personal contra els ministres; però, no telegraffi això a Anglaterra — ha exclamát somrient — perquè totes les simpatíes que he conquistat entre les sufragistes podrien traduir-se en odis i són capaces d'arribar fins a Madrid.

Precisament tenen les sufragistes una organització perfecta. Compten amb diner suficient i tenen formats clubs molt importants pel nombre d'associades.

El moviment està molt arrelat en tot el país, i no és extrany perquè l'organització està en consonancia amb el caràcter anglès.

Recordo que fa 10 anys, quan vaig visitar per primera vegada Anglaterra, ja se havía dibuixat el moviment sufragista, i es ridiculitzava en els teatres i en la premsa, per tots els medis. Ha passat temps i, no obstant, ja ho veuen vostès que no s'ha pogut amb elles.

D'Hisenda

Una comissió d efabricants d esombrers de palla h avisitat al ministre d'Hisenda per a sol'lisitar que's modifiqui l'arancel que grav adit article.

El senyor Ortuño, ha visitat al senyor Bugallal, tractant de l'implantació del giro postal.

També visit àal ministre el subsecretari de la Governació.

De regrés

Ha regressat a Madrid l'exministre don Juli Burell. L'esperaven a l'estació varis amics.

Els Grecos de Toledo

Toledo. — Oficial. — No és certa la desaparició de cap quadre del Greco en aquesta ciutat.

Les monges de Sant Domingo, per considerar poc segurs en aquell solitari temple les teles del Greco que posseeixén, les traslladaren a l'interior de la clausura, havent disposat el senyor Vicari Capitular que tornin de nou a son antic lloc.

Retirs

Demà dilluns a les sis de la tarde seràn distribuides entre'ls obrers municipals les cartilles de retir per a la vellesa de l'Institut Nacional de Previsió.

Les operacions de capitalització

A la reunió celebrada per la Cambra Industrial s'ha donat compte de la circular de la Cambra de Comerç de Barcelona, reclamant contra la R. O. de 14 de febrer darrer, sobre les operacions de capitalització, que ha passat a estudi de la comissió corresponent.

També s'ha donat compte dels diferents assumptes pendents de tràmit que figuraven en el despatx d'ofici.

La secció segona ha emès un dictamen que ha sigut aprovat, referent a la circulació fiduciaria, en el sentit de que'l limit dels 2.000 mil-lions de pessetes que per a l'emissió de bitllets del Banc d'Espanya fixa la llei de 23 de maig de 1902 deu fixar-se per una nova llei en 2,500 mil-lions determinant les garentíes en tal forma que mai pugui produir la reforma la depreciació del canvi de nostra moneda.

S'ha enterat la Cambra de que aquesta comissió està realitzant l'estudi preparatori dels pressupostos generals de l'Estat i del sistema tributari per a proposar a son degut temps les reformes que's creguin beneficioses als interessos industrials.

La comissió quarta ha presentat al coneixement i aprovació de l'assamblea el dictamen relacionat amb el ferrocarril directe a la frontera, acordant-se excitar a les Cambres de provincies per a que emetin la seva opinió, donant compte també el president de la visita feta per una comissió de la Cambra al ministre de Foment en petició de que's construeixi el ferrocarril directe de Madrid a Valencia.

De Canaries

En virtut d'una comunicació rebuda pel cònsol d'Alemanya, es esperat en el port de Les Palmes el creuer de guerra «Panther», que fou el que provocà el conflicte franco-alemany a l'estacionar-se a Agadir.

S'organitzen festes per al pròxim abril en celebració de l'aniversari de l'incorporació de la Gran Canaria a la Corona de Castella.

En tots els pobles de l'illa s'omplenen de firmes, els plecs que acompanyaràn a la solicitut dirigida al govern demanant la supressió dels drets de introducció del sucre, café i cacau i sa sustitució per l'imposició de drets als alcohols.

El giro postal internacional

El director de Correus i Telègrafs senyor Ortuño, conefrenciá amb el ministre d'Hisenda interessant-li que se activi l'expedient per a establir el gir postal internacional.

Desitja el senyor Ortuño inaugurar el servei en octubre pròxim.

Italia i Espanya

El president del Consell rebé a una nombrosa comissió del Comitè hispano-italià de Madrid, la qual ha anat a donar-li compte dels importants treballs ques' realitzen tant a Roma com a lanostra capital per a estrènyer les relacions d'amistat entre Italia i Espanya.

Els comissionats han exposat al quefe del Govern la projectada excursió que en el mes d'abril vinent faràn a Espanya nombrosos comerciants i industrils italians, i han sol'picitat l'apoiament de l'Estat per a les festes que en honor dels expedicionaris s'han de celebrar.

Visitaràn els expedicionaris, ademés de Madrid, Barcelona, Saragoça, Toledo, l'Escorial i algún altre lloc.

El senyor Dato ha ofert prestar la cooperació del Govern i ha quedat convingut que'l senyor Prasts, president de la Cambr ade Comerç, s'encarregui d'ultimar amb el Govern tot lo referent an aquest assumpte.

Del Marroc

Concurs

La Legació d'Espanya a Tànger participa al ministre d'Estat que a Dar-el-Niava, fins el 18 del prop-vinent, abril s'admeten proposicions per a presentar-se al concurs d'instal-lació de 4 grúes elèctriques i una fàbrica generadora de electricitat amb destí al servei del port de Tànger.

L'exabrupte d'En Burguete

El «Diario Universal», parlant de l'assumpte del general Burguete diu qúe creú més bé que's tracta d'un atac personal.

No acceptant la llibertat de la disciplina militar—afegeix—no serà aquesta la única protesta que's formuli per l'actitut dels joves mauristes, que no's conformen amb proclamar-se els únics que poseeixen talent polític, i son capaços de governar a Espanya, sinó els únics decents i honrats.

Quan es procedeix d'aquest modoo en l'atac, la rèplica, encara desproporcionadá, no pot estranyar al que imparcialment examina els fets.

«La Epoca» diu que el Govern no ha pogut fer altra cosa que la d'abstenirse, en l'incident Burguete, car aquest te quefes que són els únics competents per a adoptar les determinacions procedents.

S'explica l'indignació dels mauristes, per més que no la creu justificada, perquè no tenen dret a queixar-se de que se'ls insulti els que a totes hores es valen de l'insult contra els que no estàn amb ells.

Així, doncs, això els servirà d'escarment per a que en lo successiu tinguin més moderació en la forma i més discreció en el fons.

Quefes i oficials a l'Africa

Han sigut destinats a prestar els séus servels a l'Africa els següents quefes i oficials tot d'infantería.

Tinents coronells.—Don Nicolau López Serrano, don Antoni Martín Budia i don Josep Campillo Lozano.

Comandants. — Don Josep Miaja Menat, don Alfred Navarro Serrano i don Joan María de Foronda.

Capitans. — Don Antoni Gómez Iglesias, don Gervasi Alonso Espinosa, don Ferràn Samoano Benítez, don Joan Soto Acosta, don Rafel Gastesi Valentín, don Eduard Muñoz i García, don Enric López Ladrón de Guevara, don Gregori Verdú, i Verdú, don Felip Castell Collado, don Ildefons Navarro Villanueva, don Rafel Padilla Rodríguez, don Candi Ubina Aranduela, don Frederic Bustillo Fernàndez, don Sergi Arteche Ros, don Emili Gonzàlez Salón, don Francisco Sala Abad, don Esteve Manzano Pérez, don Joaquim Urbano Garricho, don Eugeni Sanz de Larin, don Manuel Etizme Rodríguez, don Ramón García Barraca, don Rafel Gómez del Valle, don Eduard Figueras Beltrán i don Primitiu Peire Caballero.

Primers tinents. — Don Damià de Oriol Amigó de Ibero, don Roc Chesa Allué, don Pau Arredondo Laguna, D. Josep Palacios Palacios, don Bernat Gonzàlez Rio, don Gonçal Rodríguez Llanes, don Ramir Llamas del Toro, don Antoni Domínguez Olarte, don Jesús Manso Rodríguez, don Lluis Montaner Canet, don Josep López Martínez, don Casimir López de Miquel i don Francisco Arriaga de Seoane.

Segons tinents. — Don Josep Gimènez Nieto, don Josep Calderón Rimaldi, don Valero Pérez Ondategui, don Lluis Muñoz Matilla, don Ezequiel Gonzàlez Ballesta, don Casimir Ayala Saracibar, don Siro Alonso, don Manuel Gómez García, don Antoni López Lobato, don Just Español Núñez, don Jesús Liberal Travieso, don Lluis Senra Calvo, don Enric Martín López de la Torre, don Ramón Morales Infante, don Enric Eyarabar Almazàn, don Francisco de Toledo García i don Carles Pedemonte Lavín.

Segons tinents de l'escala de reserva. — Don Josep Gómez Corcuera, —don Josep Abad Flores, don Guillém Urbano Gorricho, don Francisco Oca Sotes i don Sacaríes Gracia Perruca.

ESTRANGER

França

L'afer Caillaux

Paris. — La comissió de la enquesta Rochette ha continuat l'examen de les conclusions.

Ha aprovat els paragrafs referents al pápare que han jugat en aquest afer els exministres MM. Monis i Caillaux.

Ha discutit després la part referent a l'acció d'En Rochette i a l'intervenció de M. Dumesnil.

Demà dilluns abordarà la relativa a l'acció de la magistratura i dels governs successius en aquest afer.

Les conclusions seràn sotmeses a la Cambra de diputats el dijous.

M. Delahaye no ha assistit a la sessió d'aquesta tarde. Amb tot, el president de la comissió, M. Jaurés, no ha rebut encara la carta de demissió anunciada per M Delahaye.

M. Georges Berry ha enviat a M. Jaurés la demissió del càrrec de membre de la comissió parlamentaria encarregada de lá enquesta sobre l'afer Rochette.

Funda M. Berry la seva demissió en que la majoría de la comissió ha donat proves molt manifestes de procurar atenuar les responsabilitats que de la enquesta resulten per a determinats homes polítics.

▼▼▼

París. — El tribunal dels Assises del Sena ha condemnat a treballs forçats a perpetuitat als «apaches» Noury i Ibañez, que fa alguns mesos varen assaltar el despatx de la recaudació de comunicacions de Beñon, prop de París, matant al marit de la recaudadora.

Chamonix. — Un terrible allau procedent del coll des Montets ha destruit algunes cases del poblat de Trelechamps.

Un altre allau provinent del puig Verte, a un'altura de 4,000 metres, ha rodolat en direcció al casariu de Chozaletz, capolant nombrosos abets del poble de Larosiere.

La línia fèrria de Monteuverts ha sofert grans despefectes.

Se temen altres allaus.

No hi ha hagut desgracies personals.

Anglaterra

La qüestió irlandesa

Londres. — Asquith, Churchill i altres ministres, han sortit cap al camp, on passaràn uns dies. Aquest fet sembla indicar qu ela situació política s'ha normalitzat.

—Sir Eduard Carson, el quefe unionista d'Ulster, ha arribat a Londres, per a pendre part en les importants discussions que han de produir-se en la Cambra de Comuns.

Els lords Curzón, Midleton i Selborne, han informat a lord Sorley, que demà dilluns formularán preguntes relatives als incidents del ministeri de la Guerra.

Els italians a Trípoli

Roma. — Telegrafien de Benghazi que'l general Cantore informa que la regió de Marana, a l'Est de Tecnitz, estava ocupada per forts grupos rebelds.

Avançà el día 23 amb la columna mixta, i atacà al matí següent a l'enemic, format per 900 homes 400 dels quals estaven perfectament parapetats en les altures i disposaven de quatre canons.

Les tropes italianes avançaren ràpidament menaçant al Sur la retirada dels rebelds, que presos de pànic, abandonaren la posició, fugint en desordre, essent perseguits uns quinze kilòmetres.

Els italians incendiaren alguns campaments, apoderant-se de material i municions i fent nombrosos presoners.

Les pèrdues dels rebelds foren 90 morts i nombrosos ferits. Els italians tingueren sis askaris ferits.

El día 25 la columna avançà fins el castell de Tarvb, trovant-se els campaments abandonats.

▼▼▼▼

DIVERSIONS PUBLIQUES

Teatres

Gran Teatre del Liceu

Avui dilluns 27 d'abonament. A les 9 en punt. Darrera representació de «La princesa del dollar». Aquesta setmana Serata d'Honore del mestre Vicenzo Bellezza. Dimarts 28 d'abonament. Darrera de «La figlia del Brigante».

Gran Teatre del Liceu

Queda obert l'abonament a la temporada de primavera d'ópera italiana.

TEATRE CATALA ROMEA

Avui a un quart de deu. «Los leales» i «Nada entre dos platos». Demà benefici d'En Pepet Balaguer. Primer «El amor asusta». Según Estrena de «Hablando se entiende la gente». Tercer La comedia en 2 actes «El chiquitin de la casa». Quart Estrena «Yo te amo... tu me amas...»

Teatre Tívoli

8 UNICS DIES, 8
DIES 1. 2 i 3 D'ABRIL 1914

Comiat de la célebre cançonetista

LAGOYA

Abans d'embarcar per a América. Se despatxa a Comptaduría

Teatre de Novitats

Gran companyía de sarçuela i opereta espanyola dirigida pel primer actor Pep Bergès. Avui dilluns, tarde, a les 5, gran matinée.

La viuda alegre

Butaca amb entrada una pesseta. Entrada general 40 céntims, Totes les demés localitats franques. Nit a un quart de deu. L'opereta «Molinos de viento», l'opereta «El Pretendiente» i l'opereta «El tren de lujo». Demà tarde: «Bohemios». Per primera vegada «El Pretendiente». Nit:

benefici Pep Bergés

Cartell extraordinari. Gran «Vol-Mol». «El amigo Lopez». Estrena de l'opereta en un acte d'En D. M. Muntañola, traducció d'En P. Llerena, música del mestre Casademont «Señoritos de uniforme». Estrena de la tonteria «P. B.» prenent-hi part Julia Gomez, la ballarina Marina i l'eminent barítion Josep Parera, el diáleg d'En Juli Vallmitjana «Els Jambus», «Cable, Cable, Cable», i la creació genial del beneficiat «El pollo Tejada». Se despatxa a Comptaduría. En estudi: «Pimponette».

TEATRE NOVITATS

TOURNEE COMIAT
Frégoli

DEBUT 1 ABRIL 1914
Se despatxa a Gomptaduría.

Teatre Nou

El 11 d'abril, o algú el dissabte de Gloria

Inauguració de la temporada

de Primavera amb programa nou per complet.

Gran Teatre Espanyol

Compañia Catalana. Darrera setmana. Avui, a un quart de deu:
LA CARROSA DEL SANT SAGRAMENT
i l'éxit del dia la comedia en 3 actes d'En J. Pous i Pagès,

Sang blava

Demà benefici del primer actor E. Guitart. «La Colça Agnés» i «Sang blava».

TEATRE APOL

Avui dilluns, exit colossal. Nit a un quart de deu. El gracios pasatemps en un acte «El extendero de comestibles» i el nou drama pasional en un pròleg, sis actes i nou quadres

AMORES TRAGICOS

per tota la companyía, ball i cant del «garrotin» pel senyor Coronas. Demá dimarts «Amores tràgicos». Dijous benefici dels porters i acomodadors d'aquest teatre. «De mala raza» i «Matrimonio civil».

Concerts

Palau de la Música Catalana

Dimecres 1 abril a dos quarts de deu, nit,
CONCERT DE QUARESMA a cárrec de la
eminenta cantora
María Freund
de Breslau, Alemanya. I i III part
CANSONS ANTIGUES I MODERNES
II part primera audició del trio de S d'En SAINT SAENS pel
TRIO DE BARCELONA
Localitats: Magatzem de música casa Dotesio, 1 i 3, Portal de l'Angel. Condicions especials per als socis de l'Orfeó Català

ROYAL OONOERT «MUSIO-HALL»
Marqués del Duero, 106, davant Teatre Comtal
Grans Concerts tots els dies tarde i nit, per una important «Companyía de Varietés».

ALCAZAR

Gran Café Concert. Restaurant de primer ordre
Sarçuelas alegres. Continuament Grans Debuts

Cines

Gran cine saló Doré

Avui dilluns hermós programa de pellícoles i
5 colossals atraccions, 5
D'Anselmi
imitador d'animals, número de gran valor artistic.
Los Bracco
acróbates gomosos de primer ordre,
The Pantos
excèntrics de gran riure. Debut de
Calvetti
i el seu goç «Thim». Aquet es l'únic gos en el món que endevina, suma, multiplica i juga al dómino. Ovacions continues a
Les Villefleurs
duet italiá a transformació, número de primer ordre. Aviat «Salud Rniz» i «Paquita Escribano»,

Varies

FRONTO COMTAL

Gran partit per a avui, tarde a dos quarts de cinc.
ROJOS: Iriarte, Larrinaga.
BLAUS: Elorza Otegui.
Entrada 1'50 pessetes.

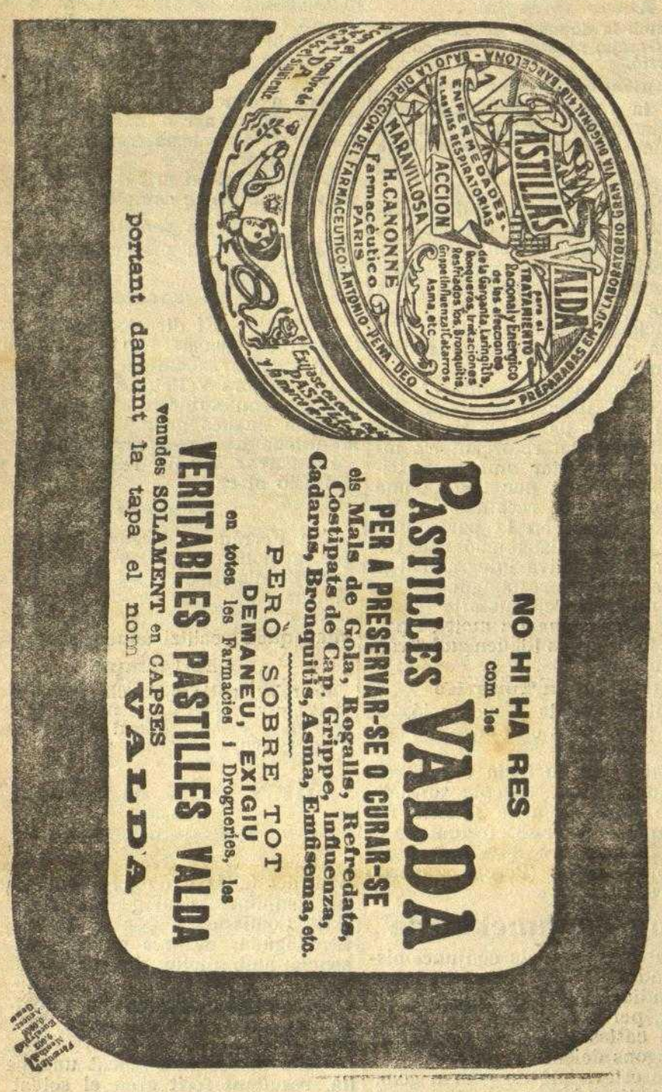
Saturn Parc

En breu reobertura d'aquest hermós centre d'atracció, inaugurant-se les importants reformes, espléndides enllumenacions i nous sports adquirits per a aquesta vinent temporada. En preparació originals festetjos per a donar encara major brillantesa als distingits i sempre animats dimarts de moda del Saturn.

Gran café de Novitats

Academia de billar. Tots els dies. Tres taules 3 i mitja les 9. Partits al quadre. Tres bandes i roja pels reputats professors Adorjan, Marvá, M. Sanchez, Lacy, Pereyra, E. Sanchez, Ortega, Rodón, Sugrañes i Santan. Apostes mútues.

Imprenta i estereotipia, Fortuny, 2, ter.

NO HI HA RES com les
PASTILLES VALDA
PER A PRESERVAR-SE O CURAR-SE
dels Mals de Gola, Rogalls, Refredats, Costipats de Cap, Grippe, Influenza, Catarro, Bronquitis, Asma, Enfisema, etc.
PERÒ SOBRE TOT
DEMANEU, EXIGIU
en totes les Farmacies i Droguerles, les
VERITABLES PASTILLES VALDA
venudes SOLAMENT en CAPSES
portant damunt la tapa el nom **VALDA**

Lámpara "KRANZ"

LLUM BLANCA COM LA DEL SOL
VERITABLEMENT INSENSIBLE A LES SOTRAGADES
LLUM CONCENTRADA SOBRE L'OBJECTE, SENSE QUE SE'N PERDI UN SOL RAIG
FORMA ELEGANT : TAMANY REDUIT
CLAVELL GERMÁNS
Barcelona—Rambla de les Flors, 16 (Dipòsit)
Mataró—Biada, 5 (Fábrica)
COMPAÑÍA "UNIC", S. A.
—Corts Catalanes, 401—
Barcelona.

PRIMITIVA LEGÍA
Estrella Conejo
EL CONEJO MARCA REGISTRADA

ÚNICA PARA HACER BUENA COLADA
SIN ESTROPEAR LAS ROPAS
POR SU SUAVIDAD
BLANCURA Y DESINFECCIÓN
¡15 AÑOS DE ÉXITO!
LA MAS ECONÓMICA
POR SUS RESULTADOS INMEJORABLES
MAS BARATA QUE NINGUNA PORQUE CON POCA HAY BASTANTE
EL FABRICANTE
S. Casamitjana Mensa

Gramofons, discos i rotllos autopianos
COMPRA, CANVI I LLOGUER
New-Phono. Ample, 35-Barcelona
Sucursal Plaça Trilla, 4, Gracia

MARIN — OPTIC

Gran assortit en gafas y lentes de cristall de roca de primera classe, a 6 PESSETES. Lentes d'aigua cristall insuperable. Preus reduits. Se serveixen amb exactitut y rapidesa els encàrregs dels senyors metges y oculistes. — Se garantisen els objectes.
ARCS, 3 (JUNT A LA PLASSA NOVA)

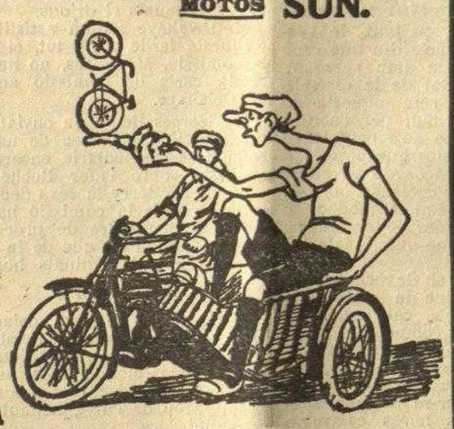
El A. B. C. Hospital, 121
Màquines per a cosir, garantitzades
Des de 30 pessetes
Accessoris i reparacions

DINER en 1.ª hipoteca i sobre valors de tres propietaris, industrials i comercials pes de 1 1/2 per 100 al mes.

DINER en 2.ª hipoteca, usdefruits, parts indivises i sobre genres, pianos, carruatges i tota garantía que convingui. Rambla Santa Mònica, 4, entresol.

CICLES SANROMA
Els més sòlids i lleugers
Teléfon 1445
Balmes 62
BARCELONA

MOTOS **SUN.**

✝
ESQUELES MORTUORIES
SE N'ADMETEN AN AQUESTA IMPREMTA, FINS A LES DUES DE LA MATINADA

URALITA ROVIRALTA
PERA TEULADES
ECONÓMIC - INCOMBUSTIBLE - LLEUGER - ETERN
Demàninse mostres, Catàleg y Pressupostos
ROVIRALTA & C.ª, ENGINYERS
Plassa Antoni López, número 15, principal.—Teléfon, número 1,664
Direcció telegràfica y telefónica: "URALITA" - Barcelona

XAROP del Professor Girolamo
Polvos y catxets Pagliano (de Florencia)
EL MILLOR DEPURATIU Y REFRESCANT DE LA SANG
65 anys d'éxit creixent són es millor recomanació
Exigiu sempre'l nom del Professor GIROLAMO
Se ven a los principals farmacios y droguerios
Unics agents a Espanya: I. URIACH Y COMP.ª - - Moncada, 20, Barcelona.

Gran Empresa Funeraria
Societat Anónima
40 Sucursals amb telèfon a Barcelona i pobles agregats

Enterros desde'l mes sumptuós al mes modest; d'aquests desde 25 ptes.
Central: Rambla Catalunya, 29 - Teléton 397
Tallers, fábrica y cotxeres: CAMPO SAGRADO, 24 - Teléfon 2.691
Estufa de desinfecció, portàtil a domicili, única a Barcelona